TELLIJATELE

Konkurents pakiteenustes hinda ei langeta

Pakivedudes konkurents kasvab, kuid hinnad allapoole enam ei tule, leiab Omniva juhatuse liige **Ansi Arumeel**. ▶Logistika

MAKSUIDEE

Kallas tahab Euroopa majandust raputada

Endise eurovoliniku **Siim Kallase** ideel pakkuda Eestis kasutusel olev ettevõtete tulumaksuvabastus välja kogu Euroopale on nii pooldajaid kui ka vastaseid. ▶11

Äripäev

Kolmapäev, 27. jaanuar 2016
nr 18 (5378) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0837	0,9228	9,2644	86,7725	28,86	-0,077%

Vihane lahutus

↑ **PÕLVA** **Piima omanik Aivar Häelm alustas 2007. aastal ühist äri Austria suurima piimaühistuga Berglandmilch suurte ootustega.** FOTO: MARGUS ANSU / POSTIMEES / SCANPIX

▶ Austria partneriga äri lahutanud Lõuna-Eesti ettevõtjad Aivar Häelm ja Andrus Roiland võtsid üles jäänud võla tagamiseks kasutusele jõuvõtted ja advokaadid. ▶4-5

KOGEMUS

Šveitsi suurfirmast Põhja-Koreasse

Aastaid Põhja-Koreas töötanud Šveitsi tippjuhi Felix Abti sõnul on selles suletud riigis isegi lihtsam äri alustada kui Hiinas. Samas suurt kasumit sealt praegu loota ei maksa. ▶6-7

INVESTOR

Aktsiad osalevad presidendirallis

USA presidendi valimise aasta pole parim aeg aktsiaid omada, selgub mitmest analüüsist. S&P 500 indeksi keskmine tootlus on valimiste aastal jäänud alla üldisele keskmisele. ▶16-17

EHITUS

Kuidas leida head ehitajat?

"Kui on probleemne tegija, leiab tema kohta ka palju probleemseid kirjeldusi," annab 4Seina OÜ juhatuse liige Madis Pihelgas ühe viite, kuidas vältida ehitajaga altminekut. ▶12-13

KOLUMN

Tarmo Tanilas: On head eeldused, et EKP stiimulprogramm koos nõrga euro ning madalate toorainehindadega aitab turgutada majanduskasvu.

USA aktsiate omanikel on Swedbanki spetsialisti sõnul põhjust ärevuseks. ▶14

ÄRIPÄEV 27. jaanuar 2016
toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

TEGIJA

Meelis Peterson võitis töösturite TOPi

Kui Meelis Peterson 2013. aastal Tallinna Direktorite Klubilt aasta noore juhi preemia vastu võttis, oli ta siiralt üllatunud. Ilmselt pole Äripäeva vastse kõige edukamate tööstusfirmade TOPi võitmine enam nii suur üllatus, sest Petersoni juhitav Glamox HE AS võitis hiljuti ka teist aastat järjest Harjumaa TOPi ning oli TOP 100s kolmandal kohal. 2015 sügisel ja 2016 jaanuaris ilmunud Äripäeva TOPid on koostatud 2014. aasta majandusnäitajate põhjal. Koondedetabel selgub kuue näitaja põhjal – käive 2014, ärikasum 2014, käibe ja kasumi kasv 2014. aastal, rentaablus ning varade tootlikkus.

TÄNA ÄRIPÄEVA VEEBIS

Kes parimatest arstidest on edukad ettevõtjad?

Äripäev avalikustab täna viis möödunud aasta edukamat arsti. Uuri Äripäeva veebist, kas Sinu tohter on samuti selles nimekirjas. UURI ARIPAEV.EE-ST

ARSTIDE seas on väikeettevõtjaid, kellest mõne firma käive kasvas aastaga 50 korda.

PÄEVA FAKT

2

miljardit zlotti ehk 440 miljonit eurot eelarvetulu loodab Poola saada uuest maksust, mis sihib eelkõige välismaiseid jaemüügifirmasid, nagu Tesco Plc või Schwarz Group. Poola rahandusministeeriumis on valminud ettepanek progresseeruva maksu kehtestamiseks, kus maksust vabad on need ettevõtted, mille kuukäive ei ületa 1,5 miljonit zlotti (333 300 eurot).

TSITAAT

„Praegused õppekavad ei lähtu kuigivõrd tulevase tööturu vajadustest.

Juhtkiri 26.01

TÄPSUSTUS

Eilses Äripäevas lk 10 ilmunud artikli "Kinnimakstud reisid löövad ajalehtede juhid kahte leeri" alapealkiri ütles, et Põhjalas on (artiklis kirjeldatud reiside suhtes) nulltolerants. Põhjala all pidasime silmas Rootsi ja Soome kvaliteetlehti Dagens Nyheter, Dagens Industri ja Helsingin Sanomat, mille juhid ka artiklis sõna võtsid, mitte eranditult kogu Põhjala meediat,

HOMME

Kuidas konservatiivsele ja kinnisele Jaapani turule pääseda?

LOE ÄRIPÄEVAST

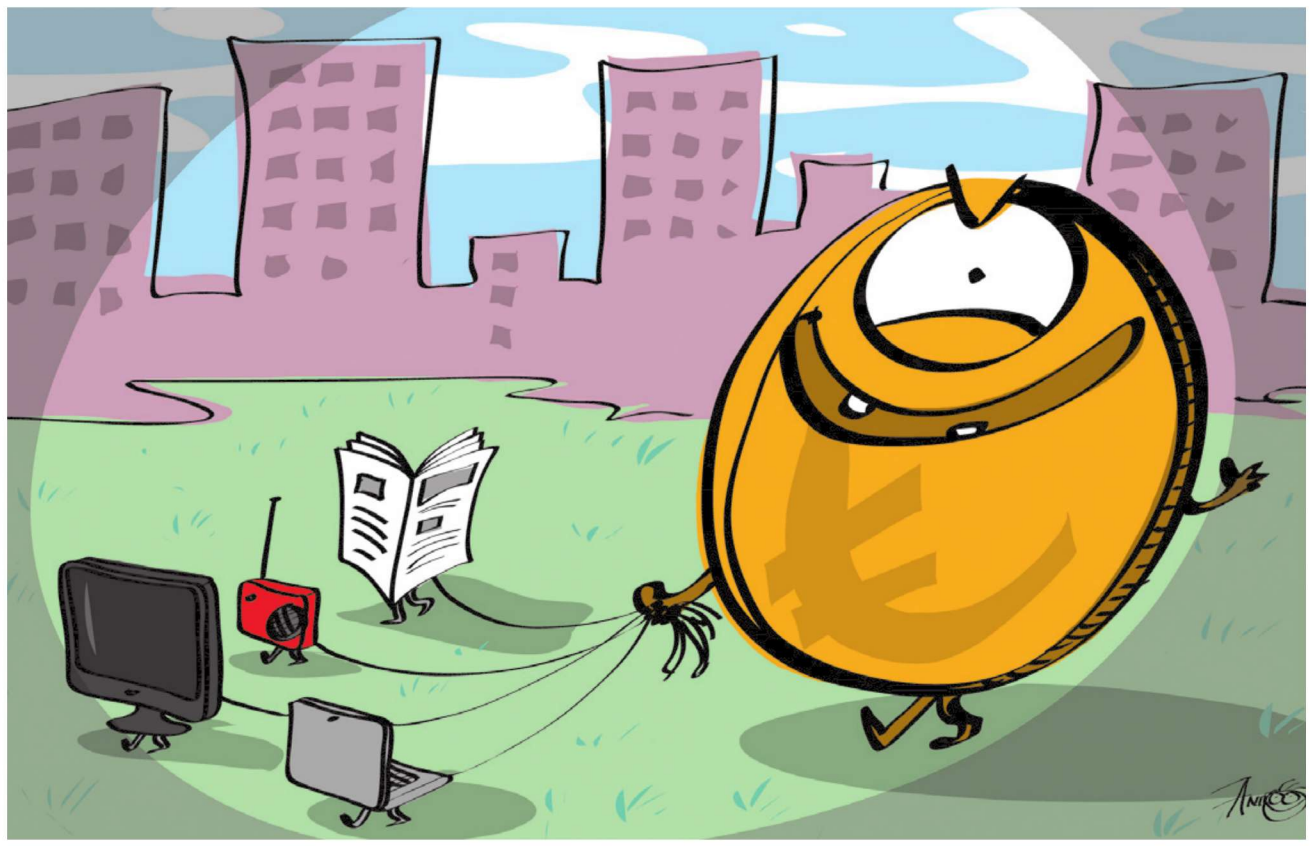

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Sõltumatus on iga väljaande kalleim vara

Äripäeva eilne lugu näitas, et Eesti meediajuhtide seas ei eksisteeri ühtset arusaama ajakirjanike osalemise kohta ajakirjanike väljastpoolt toimetust kinni makstud reiside suhtes. Sellepärast peab Äripäev vajalikuks oma seisukohta põhjendada.

Väljaande ja ka iga ajakirjaniku jaoks eraldi on sõltumatus ja usaldusväärsus kõige kallim kapital. Sellest tuleneb Äripäeva toimetuse hinnangul ühemõtteliselt, et ajakirjanikud ei reisi ühegi ettevõtte raha eest ega võta vastu muid hüvesid, mida võidakse pakkuda. Kõige eest, mis võimaldab lugejale parima võimaliku sisu pakkumist, peab toimetus suutma tasuda ise, sest vastasel juhul on ohus tema sõltumatus.

„Kõige eest, mis võimaldab parima sisu pakkumist, peab suutma tasuda toimetus ise.

Kuidas sõltumatus löögi alla satub? Sõltumatus satub ohtu hoolimata sellest, et lugejale antakse teada reisi- või muude kulude tasumisest mõne ettevõtte poolt – ja ka hoolimata sellest, et ettevõte, kes reisi-, majutus- või mingid muud kulud kinni maksis, omalt poolt mingeid nõudmisi ajakirjandusliku sisu kohta ei esita.

Küsimus ei ole isegi mitte niivõrd selles, kas lugeja sellist märget märkab või mõistab, vaid ajakirjaniku võimalikus enesetsensuuris nii konkreetset teksti kirjutades kui ka oma edaspidises töös; teisalt aga tema nime löögi alla sattumises laiemalt: äraostetavuse küsimus võib tekkida isegi siis, kui ta selleks oma tegevusega tegelikult põhjust ei anna. Niimoodi teevad toimetused, kes ajakirjanikke sedasorti "turismireisidega" premeerivad, neile kahekordse karuteene.

Ainuüksi teoreetilinegi kallutatuse süüdistus on küllaldane ja ammendav põhjus ise oma reisid kinni maksta. Arutelu selle üle, kas mõne luksushotelli kirjeldus on lugeja silmis väärtuslik või mitte, triivib mööda küsimuseasetuse eetilisest tuumast. Kui toimetus otsustab, et see on nende lugejale oluline, peab kulud kandma toimetus.

Erandina saab käsitleda europarlamendi või Euroopa ajakirjandusorganisatsioonide korraldatud reise, mis ajakirjaniku sõltumatust oma parteiülese ja mittekommertsliku iseloomu poolest ohtu ei sea. Küll on aga Äripäev juba aastaid keeldunud ka Eesti ministeeriumide ja ka muude asutuste-organisatsioonide vahendatavatest reisimisvõimalustest.

Juhul, kui mõne organisatsiooni pakutav võimalus koos tähendab toimetuse hinnangul väärtusliku ajakirjandusliku sisu loomise võimalust, siis oleme palunud kulude kohta arvet. Niimoodi toimisime näiteks koos Eesti Energiaga Jordaaniat külastades – kaasa tõime Sandor Liive lahkumisuudise, ehkki Eesti Energia tollastesse plaanidesse selle väljatulemine veel ei kuulunud.

Sisuturunduse märgistus saab olla selgemini märgatav. Käimasolevas debatis on kasutatud sisuturunduse argumenti, mis olemuslikult selle debati raamesse tegelikult ei kuulu. Tegemist on vastavalt märgistatud sisuga, mida vähemasti Äripäevas ei loo kunagi toimetuse ajakirjanikud. Jutt käib reklaamitrendist, mis on tulnud selleks, et jääda – seetõttu on ka oluline mõista, millega on tegemist. Sisuturundus on ajakirjanduslikku vormi rüütatud konkreetse ettevõtte või organisatsiooni kinni makstud sisu, mis kannab juures vastavat märget.

Teeme Äripäevas omalt poolt kõik, et sisuturunduslike tekstide märgistus oleks ühtemoodi silmatorkav ja üheselt mõistetav nii paberis, arvutis kui ka nutiseadmes. Tunnistame, et siinkohal saame paremaks muutuda – me teeme seda.

Mait Palts:
Kust siis uued ja huvitavad ideed ikka tekivad, kui keegi neid välja ei paku?

Kaubandus-tööstuskoja peadirektor kommenteerib Siim Kallase ideed pakkuda Euroopa Liidule välja ettevõtete tulumaksu kaotamine. LOE LÄHEMALT LK 11

27. jaanuar 2016 ÄRIPÄEV
toimetaja Kristi Malmberg, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Liksutov, kus parkimisraha on? Vene meedia tahab teada

Loksalt pärit Maksim Liksutov, kes on Moskva aselinnapea transpordiküsimustes, suutis kolme aastaga tasuliselt parkimiselt koguda 5,8 miljardit rubla, aga kogu tasulise parkimisala laiendamise projektile kulutada 16 miljardit, kritiseeris Vene majandusleht Vedomosti.

Venemaa opositsioonipoliitik Aleksei Navalnõi võtab teema teravalt oma blogis üles: "See tähendab, et koguti kolm korda vähem, kui kulutati. Minu jaoks näeb see number välja veelgi šokeerivam, sest ma tean hästi, et paljudel juhtudel on niinimetatud "parkimiskohtade korraldamine" Liksutovi ja Co poolt otsene linna raha vargus."

903
miljonit rubla laekus 2014. aastal Moskva linnaosadele vähem raha, kui laekus linnale parkimise eest. Selle raha saatust Vedomostil välja selgitada ei õnnestunud.

Millest siis kirjutas Vedomosti? Tänavu jaanuariks oli Moskva tasulise parkimise ala kolme aastaga laienenud üle 50 000 tasulise koha võrra ning neid haldas ja parkimise eest saadud raha kasseeris munitsipaalfirma AMPP, mille nimi kõlab tõlkes "Moskva parkimisruumi administraator".

2012.–2015. aastani oli firma tasulises tsoonis parkimise eest kogunud 5,8 miljardit rubla (67,4 mln eurot), kogutud trahvide summa oli kaks korda väiksem, 2,86 miljardit rubla (33,2 mln eurot). Samas aga on kurioosne, et nende parkimiskohtade loomisele on Moskva transpordiamet kulutanud üle 16 miljardi rubla (186 mln eurot), kirjutas Vedomosti.

"Tasuliste parkimiskohtade loomise põhiülesanne pole mitte kasumi teenimine, vaid parkimise korrastamine, rikkumiste vähendamine, jalakäijatele, linnatranspordile ja autojuhtidele turvalise ja mugava keskkonna loomine," vastas Vedomosti järelepärimisele AMPP pressiesindaja.

Kuigi tasulist parkimisala laiendama asudes rõhutas linnavõim, et see raha jõuab munitsipaaleelarve kaudu iga linnaelanikuni, parandades nende heaolu, jõuab linnavolikogu saadikute sõnul kodanikuni sellest vaid väike osa, ja sedagi kulutatakse ilma linnaosadelt arvamust küsimata, ütles väljaandele ühiskondliku organisatsiooni Sinised Ämbrid koordinaator Pjotr Škumatov. Eelmise aasta lõpul saatis volikogu saadik Jevgeni Budnik aga kirja president Vladimir Putinile, kellele kurtis, et "kogutud vahenditest lapitakse veel kaua eelarveauku, mis tekkis tasuliste parkimiskohtade loomise projektiga".

Linnarahva huvide eest seisvatel aktivistidel paistab olevat õigus, leiab ka Vedomosti. Lastes kolm aastat tagasi käiku tasulise parkimise pilootprojekti, kinnitasid Moskva linnavõimu esindajad, et parkimistasudelt kogutud raha kulutatakse kindlal viisil, nii nagu näeb ette 2012. aasta lõpul välja antud valitsuse määrus "Moskva linnaosade juhtimise stimuleerimisest". Selle järgi saavad linnaosad, kus lähevad käiku esimesed tasulised parkimiskohad, alguses 100% laekunud rahast. Dokumendi järgi oli see raha mõeldud linnaosade heakorrale ja majade kapitaalremondile.

Andmeid võimatu kontrollida. Rahajaotamise skeem näeb paberil välja lihtne, kuid jõuda jälile, kui palju parkimise eest tegelikult on laekunud ja kuidas raha jaotub, osutus keeruliseks, märkis oma aruandes Moskva kontrollpalat, kes eelmisel aastal kontrollis tasulise parkimisala toimimist. Palat märkis, et infosüsteemi andmetele ligipääsu puudumise tõttu polnud võimalik piisavalt kontrollida laekumisi ja kulutuste paikapidavust.

Tegelikud andmed erinevad neist, mis on toodud aruannetes, kirjutab Vedomosti.

Kui veel kolm aastat tagasi oli raamatupidamine korras ja loetletud kõik remonditud hoovid, mänguväljakud ja rõdud, siis 2015. aasta algusest puudub aruandlus täielikult.

"Asi on selles, et mingit sisulist raha tasulise parkimise eest me 2015. aastal ei saanud, linn võttis selle endale ja otsustab ise, millele kulutab," selgitas üks anonüümsust palunud linnaametnik, kes leiab, et nii ongi õige. "Keerulises rahalises seisus tuleb kulutada tõesti olulistele programmidele, sest kui küsida kohalikelt elanikelt, siis nemad nõuavad kulutamist pisiasjadele," selgitas ametnik.

ÄRIPÄEV.EE

Soomet ähvardab elamispinnapõud

Helsingis võib tekkida samasugune elamispindade põud nagu Stockholmis, kui uute pindade ehitust kiiresti ei suurendata.

Soome Tehnoloogia Uurimisinstituudil VTT Oy valmis hinnang, mille järgi vajab Soome 14 suuremat tõmbekeskust 2040. aastaks 760 000 uut elamispinda. Kui juurde arvata ka riiki saabuvad pagulased, kerkib arv vähemalt 800 000-le. Ehk siis vastavalt 30 000 või 36 000 uut elamispinda aastas.

Osa vajadusest saab katta tühjana seisvate pindade kasutuselevõtust. Eriti on uusi elamispindu juurde tarvis Helsingis, Tamperes ja Oulus.

Rahalises mõõtmes tähendab elamispindade vajaduse rahuldamine *ca* 200 miljardi euro suurust investeeringut ja tööd nii palju, et kui kogu Soome tööealine elanikkond elamispindu ehitama panna, jätkuks tööd enam kui aastaks.

ÄRIPÄEV.EE

KALESI
EESTI UKS

UUS! PANORAMA PUITALUMIINIUMLÜKANDUKS

PANORAMA LÜKANDUKSED ON AVARA VAATEGA TÄNU KITSASTELE RAAMIPROFIILIDELE

- Madalad komposiitlävepakud betoon- ja puitterrassidele
- Väga hea vastupidavus ilmastikumõjudele
- Suurepärase soojusisolatsiooniga
- Väga hea õhu- ja veetihedusega
- Võimalik toota XL suurusega
- Uus turvaline konkslukk

Turvaline konkslukk

Soojustatud lävepakk

Neljakordne tihend

Sulgemisamortisaator

Tasapinnaline lävepakk

Puhastusharjastega rullikud

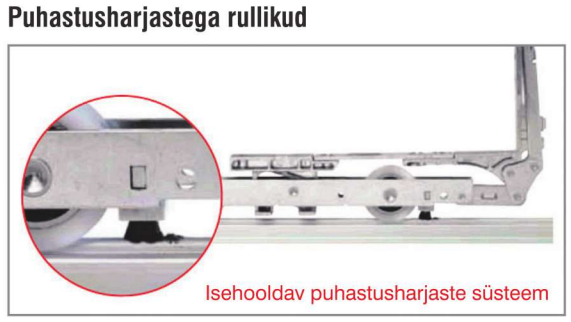

Aknatehas OÜ Pärnu mnt 160F, 11317 Tallinn Tel +372 655 8515 E-post: info@kalesi.ee www.kalesi.ee

ÄRIPÄEV 27. jaanuar 2016
toimetaja Kristi Malmberg, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Avo Eiche:
Aivar Häelm on avaldanud korduvalt soovi tehas osta, kuid pakutud hind ei ole olnud vastuvõetav.

BLM Eesti juhatuse liige tüli tagamaadest

KONFLIKT

Üllatavad jõuvõtted ühisäri lahutamisel. Ei saa seadmeid ära viia

ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Põlva ja Austria ettevõtjate koostöö lõppes viis aastat kestnud vägikaikaveo ning teravate kohtulahingutega, kus kahju kannatasid kokkuvõttes mõlemad.

Jõuvõtete kasutamisega päädinud lugu sai alguse buumiajal, mil tuntud Lõuna-Eesti ettevõtjad Aivar Häelm ja Andrus Roiland ning Austria suurim piimaühistu Berglandmilch otsustasid piimaäri ühendada. Häelmi jutu järgi polnud Põlva Piimal tol ajal juustutööstust ning Berglandmilchil jäi üks tehas üle. Tekkis mõte luua Põlva Piima tehase juurde juustutööstus, eesmärgiga valmistada nii piima- kui ka juustutooteid. Nii loodi 2007. aastal ühisettevõte AS BLM Eesti, kus kahel osapoolel oli võrdne osalus.

"Paar aastat sai ka juustu toota, aga algusest peale läks see äri vett vedama, tehase võimsust ei saadud kätte, sest piim kallines ja austerlased ei olnud valmis maksma Eesti piima eest sama palju kui Austria piima eest," ütles Häelm. Seega otsustasid eestlased ärist 2010. aastal väljuda. "Tekkis tunne, et abielu ei suju, ning otsustasime, et lahutame sõbralikult ära," ütles endine omanik ja firma juht Häelm.

Austerlased teist meelt. Seevastu Austria esindajate sõnul ei sujunud koostöö algusest peale. BLM Eesti juhatuse liige Avo Eiche selgitas, et mingil hetkel kadus neil usaldus Häelmi tegevuse vastu. "Austria osanik ei olnud rahul ka BLM Eesti pidevalt suureneva kahjumiga ning 2010. aasta sügisel ostis Austria osapool osaluse Eesti osapoolelt välja," ütles Eiche.

Igatahes on kaks osapoolt sellest ajast peale ajanud Pearu ja Andrese kombel taga tõde ja õigust, loopides üksteisele kaikaid kodaraisse. Lahutuse järel puhkes vaidlus laenude üle. Nimelt olid mõlemad tolleaegsed omanikud otsustanud anda äriühingule omanikulaenu. "Kui aktsiaid Eesti poolelt ära müüdi, siis tehti ettepanek, et Berglandmilch võtaks ka teise aktsionäri omanikulaenu üle. Berglandmilch seda teha ei tahtnud," meenutas Häelm.

Austerlaste esindaja Eiche sõnul oli aga juba aktsiate väljaostu üheks tingimuseks see, et laenud jäävad ettevõttesse ja need tagastatakse laenu tähtaja saabumisel augustis 2015 vastavalt laenulepingule.

Puhkes tüli. Endised omanikud tundsid oma vara saatuse pärast muret ja hoidsid firma tegemisel pilku peal. Seda polnud ka raske teha, sest Häelmi teine ettevõte Karu Kinnisvara on Põlvas BLM Eesti naaber. Häelmi sõnul oli 2012. aasta suvel näha, et BLM Eesti tehas seisis, töötajatega olid töölepingud lõpetatud, kaubaautod BLMi tehase territooriumil ei liikunud ning nii BLMi tehase territoorium kui ka tehase kontori ukseesine olid rohtu kasvanud.

"Kuna BLM oli meile tol ajal võlgu ligi 6 miljonit krooni (383 000 eurot) ilma mingi laenutagatiseta, pöördusime BLM Eesti poole küsimusega, kas nad on võimelised laenu ära maksma," rääkis Häelm. "Nemad laenu maksmises probleemi ei näinud." Ometi oli BLM Eesti Häelmi sõnul koostööpartneritele toona öelnud, et firma saab piima vastu võtta maini, pärast seda seisatakse äri määramata ajaks ning ei ole teada, mis edasi saab.

Nii pöördusidki Häelm ja Roiland koos advokaadi Maria Mägi-Rohtmetsaga BLM Eesti poole kirjaliku palvega, et ettevõte annaks Põlva Piima laenule tagatise, vastasel korral on Põlva Piim sunnitud pooltevahelise laenulepingu enne tähtaega üles ütlema. BLM keeldus mitu korda tagatist andmast, misjärel ütleski endise äripartneri laenumakse võimes kahtlev Häelm koos äripartneriga BLMi laenulepingu üles.

Eiche tunnistas, et tehas oli sunnitud 2012. aasta suvel tootmise peatama. "Seadmed hoiti töökorras – need on ka praegu töökorras – ja loodeti peatselt uuesti alustada," ütles Eiche.

Vastasseis sai aga seejärel uued pöörded. 2013. aasta lõpus kohtus Häelm Eichega, kes avaldas, et BLM Eesti kavatseb viia osa oma seadmeid Eestist välja. "See oli Põlva Piimale märguandeks, et BLM teeb kõik selleks, et Põlva Piim ei saaks oma raha kätte," märkis Mägi-Rohtmets.

Eiche sõnul oli 2013. aasta sügisel Austria emaettevõttel Berglandmilch eGen kiiresti vaja suurendada pakendamis- ja riivimisvõimsust Austrias. "Selleks sobilikud seadmed olid Eestis olemas ning seisid kasutuseta. Kaks seadet demonteeriti ja sooviti saata Austriasse," rääkis Eiche.

Eesti pool blokeeris tehase. Endised äripartnerid ja nüüdsed võlausaldajad otsustasid seadmete väljavedu takistada. Eiche kirjeldas, et laadimispäeval, 2014. aasta jaanuari alguses, ei lubatud laadima tulnud autot laadimisava ette. Ukse blokeeris Häelmiga seotud transpordiettevõtte OÜ Silmand Auto veok. Nimelt pääses veoautoga tehase laadimisava juurde ainult üle Häelmi ja Roilandiga seotud ettevõtete maa. "Seda asjaolu kasutasidki Häelm ja Roiland ära, et survestada ASi BLM Eesti ilma igasuguse aluseta laenu enne tähtaega tagasi maksma. Blokeeriti lihtsalt tehase väljapääs," ütles Eiche.

Häelm selgitas, et tahtis koos äripartneriga olla kindel, et nad saavad oma raha tagasi. Nimelt nõudis Põlva Piim samal ajal kohtus BLMi vara arestimist laenu tagamiseks, mis rahuldati 15. jaanuaril 2014 ehk viis päeva pärast seda, kui austerlased soovisid seadmeid ära viia.

Häelmi sõnul ei takistanud pargitud auto tegelikult BLM Eestil laadimist, seda tõestab kas või tõik, firma kasutas sama päeva öösel kõrvalust, mis asub Tere ASi territooriumil.

Eiche sõnul jäi aga mulje, et pärast ASi BLM Eesti osaluse müüki oli Häelmi plaan tekitada BLM Eesti tehasele võimalikult palju ebamugavusi, et ise tehas odavalt ära osta.

"Häelm on avaldanud korduvalt soovi tehas osta, kuid pakutud hind ei ole olnud vastuvõetav. Seejärel on Häelm andnud mõista, et teeb BLM Eestile tehase kasutamise keeruliseks, nii et firmal poleks võimalik seda ise kasutada ega ka kellelegi võõrandada," ütles Eiche. "Tundub, et seda tegevusplaani ta ongi asunud ellu viima."

Lahing jätkub kohtus. BLM Eesti esitas mullu veebruaris hagi. Ettevõtte teatel tekkis juurdepääsu takistamisega emaettevõttele Berglandmilch iganädalaste otseste lisakulude tõttu (peamiselt tööjõukulud) kahju 166 273 eurot, mida emaettevõte nõuab ettevõttelt kui kasutuslepingut ja müügilepingut rikkunud poolelt, kuna seadmeid sai transportida alles 42 nädalat hiljem.

BLM Eesti esitas kohtule hagi OÜ Karu Kinnisvara, Silmand Auto OÜ, Aivar Häelmi ja Andrus Roilandi vastu solidaarselt õigusvastaselt tekitatud kahju eest.

Kuidas lugu lõpeb, selgub kohtus.

↑ **LAADIMISPÄEVAL, 2014. aasta jaanuari alguses, ei lubatud BLM Eesti tootmishoone juurde seadmeid laadima tulnud autot laadimisava ette ja uks blokeeriti pikaks perioodiks Aivar Häelmiga seotud transpordiettevõtte OÜ Silmand Auto veokiga.** FOTO: BLM EESTI

Kes on kes
Andrus Roiland ja Aivar Häelm

Äripartnerid, Põlva Piima juhatuse liikmed. Häelm ja Roilandi abikaasa on ka ettevõtte omanikud.

Mis on mis
AS BLM Eesti

Põlvas tegutsev piima- ja juustutöötlemisfirma, mis on Austria piimatööstuse Berglandmilch tütarettevõte Eestis. Kuni 2011. aastani kuulus 50% ettevõttest Põlva Piimale. Aivar Häelm oli kuni novembrini 2010 ka ettevõtte juhatuse liige.

Berglandmilch

Austria suurim ühistuline piimanduskontsern, mis kuulub suuresti Austria piimatootjatele (nagu Valio OY Soomes).

Tasub teada
Kaks olulist kohtuvaidlust

Septembris 2014 esitas Põlva Piim Tartu maakohtule avalduse BLMi pankroti väljakuulutamiseks. Tartu maakohus võttis selle menetlusse ja määras 20. maiks kohtuistungi. 15. mail ehk mõni päev enne kohtuistungit tasus BLMi emaettevõtja Berglandmilch Põlva Piimale veidi üle 170 000 euro selgitusega, et see makse on BLMi laenukohustuste osaliseks tasumiseks. Nii vältis firma edasist pankrotimenetlust.

Veebruaris 2015 esitas BLM Tartu maakohtusse hagi Karu Kinnisvara, Silmand Auto ning nende juhatuse liikmete Aivar Häelmi ning Andrus Roilandi vastu. Nõue puudutab kahjumit summas 166 273 eurot, mis väidetavalt tekitati tehase blokeerimisega. Vaidlus on kohtus.

240 000

eurot nõuavad Põlva ettevõtjad Aivar Häelm ja Andrus Roiland Austria suurimalt piimaühistult Berglandmilch. Kokku oli võlg 383 470 eurot, kuid sellest 170 000 maksis firma pankroti ähvardusel ära.

27. jaanuar 2016 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Kristi Malmberg, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Ä Pane tähele
Karm otsus võlglastele ja käendajatele

Solidaarsusvõlgnikelt võib kohus tagatiseks arestida vara kogu võla, mitte vaid mõttelise osa ulatuses, otsustas riigikohus – niisiis lõi Põlva Piima ja Austria piimaühistu Berglandmilch kohtuvaidlus pretsedendi.

Advokaadibüroo COBALT juhtivpartner Jaanus Mody ja vandeadvokaat Merle Veeroos, kes kaitsevad kohtus austerlaste aktsiaseltsi BLM Eesti, selgitasid, et elus võib ette tulla olukordi, kus ühe kohustuse eest peaks ühiselt vastutama mitu isikut. Näiteks kui olete laenanud kellelegi 10 000 eurot ning seda laenu on käendanud kaks käendajat, kuid ei laenajad ega käendajad maksa teile raha.

Näiteks seades kohtuliku hüpoteegi ühe kostja varale 10 000 euro ulatuses või kõigi varale 1/3 ulatuses võlast või võiks hagi tagada iga kostja vastu 10 000 euro ulatuses, seades kohtuliku hüpoteegi iga kostja varale 10 000 euro ulatuses. Pigem oli arusaam, et hagi saab tagada vaid kokku 10 000 euro ulatuses.

Uus lahend tähendab aga seda, et kui kolme kostja vastu on 10 000 euro suurune nõue, näiteks kui laenuvõlgnevus on 10 000 eurot ja seda käendavad kaks käendajat, siis saab tagada igaühe suhtes 10 000 euro ulatuses ehk saada tagamist justkui kokku 30 000 euro ulatuses. Riigikohus leidiski, et hagi saab tagada kõigi solidaarsusvõlgnike suhtes täies ulatuses.

Riigikohus saatis siiski asja uuesti läbivaatamiseks ringkonnakohtusse.

ALLIKAS: ADVOKAADIBÜROO COBALT

Graafikatöödeks loodud!
UUS Thinkpad P-seeria

flex
SÜLEARVUTIKESKUS

Lenovo ThinkPad P50
› Intel i7 6820HQ 2.7Ghz
› 8GB mälu, 256GB SSD
› nVidia Quadro M2000M 4GB
› 15.6'' 1920 X 1080 IPS Matt
› Kaal: 2.5 kg, Aku: 6 tundi
› Windows 7 Professional 64 bit
› Garantii 3 aastat!
2399€ (tavahind 2799€)

ThinkPad P70
› Intel i7 6820HQ 2.7Ghz
› 16GB mälu, 512GB SSD
› nVidia Quadro M3000M 4GB
› 17.3'' 3840 x 2160 IPS Matt
› Kaal: 3.4 kg, Aku: 5 tundi
› Windows 7 Professional 64 bit
› Garantii 3 aastat!
3749€ (tavahind 4499€)

2015 Business Partner Gold Lenovo

✓ Kohapeal üle 100 erineva äriseeria sülearvuti!
✓ E-poest tellides kaup kätte 3 tunniga!*
✓ FLEX Sülearvutikeskus on suurim Lenovo sülearvutite müüja Eestis.

*Kehtib Tallinnas ja Tartus tellimustele, mis on esitatud tööpäeviti 10-16 ja kaup on kohal olemas. Transpordi hind 10€.
Hinnad sisaldavad käibemaksu 20%.

TALLINNAS: Mustamäe tee 29 TARTUS: Riia 128 flex.ee

TURUD

Lääne ärimehena suletud Põhja-Koreas.

Tuleb hoolikalt jälgida, mida toota tohib

Põhja-Korea on oma majandust avamas ja järk-järgult turgudelt piiranguid kaotamas. Ma eeldan, et alustatakse rohkemate reformidega, eriti tänavusel parteikongressil

Šveitsi tippjuht Felix Abt, kes elas ja töötas aastaid muu maailma eest suletud Põhja-Koreas.
FOTO: ERAKOGU

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Äripäevale rääkis oma kogemusest Šveitsi tippjuht, kes elas ja töötas aastaid muu maailma eest suletud Põhja-Koreas.

Lääne meedia on Põhja-Koread nimetanud maapealseks põrguks, eraklikuks kuningriigiks, kurjuse telje riigiks ning paljude teiste kõhedust tekitavate sõnadega. Rahvusvaheliste raportite järgi ei kehti Põhja-Koreas inimõigused ning riigi rahvas ja vähesed ressursid on allutatud liidri Kim Jong-Uni isiklike huvide teenimisele. Põhja-Korea elab isolatsioonis ja plaanimajanduses. Siiski on riik hakanud end üha enam välismaailmale avama.

Šveitsi suurfirmast Põhja-Koreasse. Felix Abt on töötanud tippjuhina sellistes suurfirmades nagu ravimifirma Roche ja tööstusgigant ABB Group. Just viimane alustas 2000. aastate alguses elektrisüsteemide eksportimist Põhja-Koreasee ning Abt määrati sealse piirkonna juhiks. Aastatel 2002–2009 oli ta üks väheseid lääne ärimehi Põhja-Koreas. Seal viibitud ajaga õnnestus tal suletud riiki endast jälg jätta.

Abti sõnul ei looda lääne ärimehed Põhja-Koreas kiiret kasumit teenida, vaid ehitavad positsioone pikaajaliseks turuosa kasvatamiseks. "Need esimesed investorid investeerivad sellesse, et saada suuremat turuosa ja kasum tuleb siis, kui turg avaneb. Need investorid, kes tulevad hiljem, on tunduvalt halvemas olukorras, sest turul on juba esimesed investorid koha sisse võtnud," ütles Abt.

Pärast 1990. aastate suurt näljahäda ja miljonite hukkumist on Põhja-Korea režiim hakanud otsima uusi tuluallikaid. Üks võimalus on olnud riigi avamine välisinvestoritele, kellele pakutakse võimalust investeerida nn uutesse majandustsoonidesse. Samas, kuna režiimi prioriteetideks on sõjatööstus ja tuumavõimekus, millele kulub üle poole SKTst, jäävad teised sektorid varju. Majandusvabaduse indeksis asetseb Põhja-Korea viimasel, 178. kohal.

Sisenemisbarjäär väike, sanktsioonid suured. Abt tõdeb, et Põhja-Koreasse on välismaa ärimehel isegi lihtsam siseneda kui näiteks Hiinasse. "Hiinas on väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele sisenemisbarjäärid palju suuremad." Abtil on Põhja-Koreas osalus mitmes ühisfirmas, need on kasumlikud, kuid kasumid pole praegu eriti suured.

Põhja-Koreale on kehtestatud rahvusvahelised sanktsioonid, mistõttu tuleb välisinvestoril sularahapakke riiki kaasa vedada. "Lääne sanktsioonid lõikavad Põhja-Korea välja rahvusvahelisest pangandussüsteemist," tõdes Abt. "Sanktsioonide tõttu on keelatud paljud tooted, mida tegelikult paljud majandussektorid vajavad. Põhja-Koreas on keelatud müüa luksustooteid, nagu huulepulgad, Prantsuse juust, Šoti viski või ka näiteks kasutatud autod. Välismaa ärimehed peavad eriti hoolikalt jälgima, mis tooteid nad võivad Põhja-Koreas toota või müüa, et mitte ise sattuda lääne sanktsioonide alla."

Majandus näitab elumärke. Abt ütles, et tänu reformidele on Põhja-Korea majandus kasvule pööranud. Riigi väljastatavaid kasvunumbreid ei saa aga uskuda, tõenäoliselt on kasv heal juhul mõne protsendi juures. Viimased kasvunumbrid saab kätte 2013. aastast ja siis suurenes SKT CIA Factbooki hinnangul ainult 1,1%.

"Karjääri jooksul olen näinud, kuidas Hiina ja Vietnam on oma majanduse välismaailmale avanud. See oli pikk protsess paljude tagasilöökidega. Ka Põhja-Korea on oma majandust avamas ja järk-järgult turgudelt piiranguid kaotamas. Ma eeldan, et alustatakse rohkemate reformidega, eriti tänavusel parteikongressil," ütles Abt.

Hiljuti kutsus mõttekoda The Heritage Foundation Barack Obamat üles suurendama sanktsioone Põhja-Korea vastu. Abti hinnangul kannataksid selle all kõige rohkem tavalised elanikud. "Põhja-Korea halvustamine rahvusvahelisel tasandil ja riigi surumine isolatsiooni muudavad sealsete inimeste elu eriti raskeks. Vaadake Hiinat: lääs ütles Mao Zedongi kohta, et ta on ajaloo suurim mõrvar. Aga kui USA president Nixon Hiinat külastas, surusid nad kätt ning suhted paranesid. See aitas sadadel miljonitel hiinlastel vaesusest pääseda. Samasugust diplomaatiat on hiljem olnud näha ka suhetes Kuuba ja Iraaniga," ütles Abt, kes usub, et USA toob ohtlikku Põhja-Koread ettekäändeks, miks enda vägesid Aasias hoida.

Riskifondi Firebird Management juht James Passin usub, et Põhja-Korea maapõues on peidus kuni miljard barrelit naftat. Passin tahab aidata eraklikul kuningriigil seda maa seest välja tuua, mistõttu on ta Põhja-Koreasse investeerinud umbes 7 miljonit dollarit oma 700 miljoni dollarilisest fondist.

EVIKO
EHITAME TARGALT
25 aastat
ehituskogemust
✔ Peatöövõtt
✔ Projektijuhtimine
✔ Üldehitus
✔ Restaureerimine
Õpetaja 9A, Tartu | tel 730 6050 | eviko@eviko.ee
www.eviko.ee

Swedbank: Rootsi majandus võib järsult pidurdada

Värskes majandusprognoosis nendib Swedbank, et näiliselt on Rootsi majanduses kõik hästi – majandus kasvab täistuuridel. Pealispinna all on aga süvenemas tasakaalustamatuse nähud, mis võib viia selleni, et ilma vajalike reformideta Rootsi majanduskasv 2018. aastal järsult pidurdab.

Ohtlikest arengutest toob Swedbank välja tööturu polariseerumise, düsfunktsionaalse eluasemeturu ning integratsiooni, millele tuleb oluliselt enam tähelepanu pöörata.

Panga prognoosi järgi kasvab läinud aastal tugevalt kasvanud Rootsi majandus jõudsalt ka sel ja tuleval aastal, vastavalt 3,4% ja 2,9%. Majanduskasvu veab tugev eratarbimine ja tugev avaliku sektori tarbimine, mida mõlemat mõjutavat pagulastega seotud kulutused. Ent kasvu veab ka eksport, mis saab hoogu USA ja Euroopa majanduse toibumisest ja Rootsi krooni nõrgemast kursist.

Swedbanki analüütikud soovitavad panustada struktuursetele reformidele ja panustada infrastruktuuri. "Praegu näeme vaid kahvatuid katseid olukorda eluasemeturul parandada ning tagasihoidlikke investeeringuid infrastruktuuri. Töötu abiraha suurendamine ning maksusoodustuste piiramine majapidamisega seotud teenustelt töötavad paremale integratsioonile vastu," nentis Swedbank. "Pärast kolme kiire majanduskasvu aastat vahemikus 2015–2017 näeme seega suurt riski, et Rootsi majanduskasv 2018. aastast ja sealt edasi järsult pidurdub."

ÄRIPÄEV.EE

Mis on mis

Põhja-Korea

SKT suurus: 28 mld USD (2013)
SKT kasv: 1,1% (2013)
SKT inimese kohta: 1800 USD (2013)
SKT jaotus: 22,4% põllumajandus, 47,6% tööstus, 30% teenused (2013)
Tööjõu suurus: 15,21 miljonit (2013)
Töötuse määr: 25,6% (2013)
Eksporttooted: mineraalid, metallurgia, relvad, tekstiil, põllumajandustooted
Ekspordipartnerid: Hiina (54,9%), Alžeeria (30%), Lõuna-Korea (16%) 2013
Importtooted: nafta, koksisüsi, tootmisseadmed, tekstiil, teravili
Rahvaarv: 24 983 205 (2015)
Keskmine vanus: 33,6 aastat (2015)
meestel: 32 aastat
naistel 35,2 aastat
ALLIKAS: CIA FACTBOOK

Kes on kes

Felix Abt

Endine ABB ja Roche tippjuht
Raamatu "A Capitalist in North-Korea" autor Elanud 2002.–2009. aastal Põhja-Koreas
Loonud Pyongyangi ärikooli
Pyongyangi Euroopa Äriühenduse esimene president

Kuidas Põhja-Koreasse investeerida?

Kui sa pole inimene, kes suudaks Põhja-Koreas oma tootmise püsti panna ja sinna kilekottidega raha tassida, ent usud siiski, et kunagi võiks režiim muutuda, tasuks mõelda numismaatiliste esemete peale.

Umbes kolm aastat tagasi ilmus Äripäevas artikkel sellest, kuidas investeerida Põhja-Koreasse. Valikus olid Egiptuse telekomifirma, võlakirjad, kinnisvara, mündid, Hiina, Lõuna-Korea ja postmargid. On aeg üle vaadata, mis nende investeerimisvõimalustega juhtunud on.

Võlakirjad. Prantsuse pank BNP Paribas emiteeris 1997. aastal võlakirju, kuhu olid kokku pakitud Põhja-Koreale 1970. aastatel tehtud rahvusvahelised laenud. Laene pole tänaseni tagasi makstud, kuid võlakirjade hinnad tõusid 2011. aastal pärast Kim Jong-Ili surma 13–15 dollarisendilt 14–18 dollarisendile. Rohkem infot selle kohta saab Londoni investeerimispangast Exotix.

Orascom. Egiptuse börsifirma Orascom Telecom Media & Technology Holding oli üks vähheseid börsifirmasid (kui mitte ainus), mis Põhja-Koreaga äri ajas. Eelmise aasta novembris teatas Orascom, et kontroll nende omanduses oleva Põhja-Korea telekomifirma Koryolink üle on kaotatud. See näitab, et Orascomil läksid Põhja-Koreas asjad väga halvasti. Tõenäoliselt konfiskeeris Põhja-Korea Orascomi kõik varad.

Ka börsifirma ABB pole Põhja-Koreaga juba üle 10 aasta lääne sanktsioonide tõttu koostööd teinud.

Kinnisvara. Lääne meedia on ristinud Põhja-Korea pealinnas asuva Ryugyongi hotelli maailma jubedaimaks ehitiseks. Saksa hotellifirma Kempinski Hotels loobus 2013. aastal kokkuleppest aidata Ryunyongi hotelli töös hoida, seega otsivad põhjakorealased endiselt kosilast, kes neid hotelliga aitaks. Seega, kui kellelgi on plaan sularahapakkidega Pyongyangi minna, võiks mõelda ka hotellindusele. Hoiatuseks aga nii palju, et tõenäoliselt pole 105korruselise hotelli täitumus eriti suur ning linnas peab arvestama pidevate elektrikatkestustega.

Mündid, valuuta, postmargid. Artikli autoril on kodus kapi peal Põhja-Korea 1wonine rahatäht. Tegemist pole mustadeks päevadeks kõrvale pandud rahaga, soetatud sai see uudishimust. Põhja-Koreasse wonidega minna ei saaks, seal saavad turistid osta ainult eurode, dollarite ja Hiina jüaanide eest. Üks won pole tänapäeval midagi väärt, vahetuskursi järgi saab selle eest vaid sandikopikaid. Samas on internet täis oksjonikaubamaju, mis ostavad ja müüvad Põhja-Korea valuutat. Äkki õnnestub praegu ostes ja hiljem maha müües kasumit teenida.

Tuntud investor Jim Rogers on näidanud üles huvi Põhja-Korea meenemüntide vastu. Rogers panustab sellele, et Põhja-Koreas varem või hiljem režiim vahetub. "Siis tõuseb müntide hind," ütles Rogers.

Sama mõtlevad kindlasti ka need, kes ostavad Põhja-Koreas välja antud postmarke. Filatelistide arvates võib Põhja-Korea olla "järgmine Hiina" ehk riik, mille majandusrežiimi muutus täidab ka kollektsionääride taskuid.

Võib investeerida ka Hiinasse või Lõuna-Koreasse, kuna mõlemad riigid on aeg-ajalt Põhja-Koreaga koostööd teinud. Hiina tõenäoliselt rohkem, kuna aastate jooksul on Hiina Põhja-Koreale andnud abi. Hiinat võib pidada erakliku kuningriigi ainukeseks liitlaseks Aasias.

Aktsiaturg. Seda Põhja-Koreas ei ole. Aga mida tahta riigilt, mis on rohkem kui pool sajandit olnud isolatsioonis, ja selle juhilt, kes ähvardab kogu arenenud maailma tuumasõjaga, laseb oma tüdruksõbra kuulipildujaga surnuks, tapab kõrgeid valitsuse liikmeid leegiheitjaga, on loonud türannia ja hirmuühiskonna ning hoiab töös sunnitöölaagreid, kus on sadu tuhandeid inimesi.

Need, kes panustavad režiimi langusele või selle muutumisele, võivad oodata veel aastaid, kui mitte aastakümneid.

"Selles riigis elab umbes 25 miljonit inimest – noored, distsiplineeritud, kirjaoskajad. Seal on tugev sõjaväetööstus," ütles Passin aasta alguses, vahetult enne Põhja-Korea tuumakatsetust The New York Timesile.

Passin on otsinud naftat piraatide maalt Somaaliast ja põhjustanud Mongoolias aktsiaturu buumi. Põhja-Koreasse minek pole Passinile karjääris midagi uut. "Mina näen võimalusi seal, kust teised inimesed eemale hoiavad," ütles ta.

Pandora laeka avamine? Osa analüütikuid muretseb, et nafta puurimisest lõikaksid kõige rohkem kasu Põhja-Korea liider Kim Jong-Un ja riigi eliit. "Risk pole üldsegi mitte väike, kuna naftaäri hakkaks juhtima kommunistlik partei ja sõjavägi," ütles uurimisinstituudi Chatham House Põhja-Korea ekspert Keun-Wook Paik.

Passin on aga seda meelt, et nafta puurimisest saavad kasu kõik, sealhulgas lihtkodanikud, ja totalitaarne režiim muutub avatumaks ja leebemaks.

USA rahandusministeerium: Putin on korrumpeerunud

USA rahandusministeeriumi esindaja lausus BBC saates "Panorama", et peab Venemaa presidenti Vladimir Putinit korrumpeerunuks.

Kuigi USA on pannud Putini lähikondlastele peale sanktsioonid, on tegu esimese korraga, mil institutsioon teda otsesõnu korruptsioonis süüdistab.

Putini pressiesindaja Dmitri Peskov lausus BBC-le väljaöeldut kommenteerides, et "sellistele teemadele ei pea üldse vastama, kuna tegu on väljamõeldisega".

Adam Szubin USA rahandusministeeriumist lausus, et Ameerika Ühendriigid on juba aastaid teadnud, et Venemaa president on korrumpeerunud. "Me oleme näinud, kuidas ta on oma liitlastel ja sõpradel aidanud riigi varadest rikkaks saada, samas marginaliseerides neid, keda ta sõbrana ei näe. Olgu tegu Venemaa energiarikkuse või riigihangetega, ta suunab mõlemad neile, kes toovad talle kasu, ja jätab kõrvale need, kes seda ei tee. Minu jaoks on see korruptsioon," rääkis Szubin.

USA valitsus pani 2014. aastal mitmele Kremli siseringi kuuluvale isikule sanktsioonid peale. Samuti teatas USA valitsus toona, et Putin on teinud erainvesteeringuid riigi energiasektorisse. Sellest hoolimata ei süüdistanud ameeriklased Putinit toona otseselt korruptsioonis.

Peidetud varandus. Mis puutub idanaabri riigipea isiklikku rikkust, siis sellel teemal Szubin ei peatunud. Ta ei kommenteerinud CIA 2007. aasta raportit, mille kohaselt peaks Putini rikkus ulatuma 40 miljardi dollarini. Küll aga väitis ta, et Putinil on väga palju selliseid rikkusi, millest keegi ei tea.

Szubin lausus, et ametlikult teenib Putin presidendina aastas umbes 110 000 dollarit. See aga ei kajasta kindlasti tema tegelikku rikkust ning aastatega on Putin Szubini sõnul õppinud osavalt oma rikkust varjama.

Kreml mõistagi ütleb, et selline jutt ei vasta tõele. "See on lihtsalt jama," vastas Putin 2008. aastal küsimusele, kas ta võiks olla Euroopa rikkaim mees.

ÄRIPÄEV.EE

HINNAD

Norras on lõhe kallim kui barrel naftat

Norras maksab üks keskmine lõhe rohkem kui barrel naftat, vahendas Bloomberg.
Odav nafta ei tee Lääne-Euroopa suurimale naftatootjale Norrale sugugi rõõmu. Praegu maksab barrel naftat veidi enam kui 30 dollarit.
Kui naftabarrel maksab umbes 260 Norra krooni, siis lõhe keskmine hind on peaaegu 300 Norra krooni, kirjutas Bloomberg.
Norra lõhe hind on rekordtasemel, kuna pakkumine on madal ning kroon nõrgenenud. Nii teataski portaal iLaks.no sel kuul, et Norras maksab üks keskmine, 4,5 kilogrammi kaaluv lõhe rohkem kui üks barrel naftat. Hinnavõrdlus kehtib Norra kroonides.

PÕLLUMAJANDUS

Mullu saadi aegade suurim teraviljasaak

Esialgsetel andmetel oli eelmise aasta teraviljasaak 1,5 miljonit tonni, mis on 26% suurem kui aasta varem ja teadaolevalt Eesti kõigi aegade suurim.
Statistikaamet teatas, et teraviljasaagist 812 600 tonni moodustas nisu, 556 600 tonni oder ja 54 700 tonni rukis. Hektarilt saadi keskmiselt 4382 kilogrammi teravilja, sealhulgas nisu 4788, otra 4235 ja rukist 3823 kilogrammi.
Kaunviljasaak oli 86 200 tonni, mida oli üle kahe korra rohkem kui 2014. aastal. Esialgsetel andmetel oli rapsi- ja rüpsiseemne saak 196 300 tonni. Kartulisaak oli 117 200 tonni, mis oli sama suur kui varasemal aastal.

LOGISTIKA

DSV Transpordi emafirma laienes jõudsalt

ASi DSV Transport emafirma DSV A/S viis lõpule UTi Worldwide Inc aktsionäridele tehtud ülevõtupakkumise, mille tulemusel tekib maailma suuruselt neljas logistikaettevõte, kirjutas logistikauudised.ee.
Maailma suuruselt neljas logistikaettevõte hakkab tegutsema DSV kaubamärgi all. Contract Logisticsi andmetel läks möödunud aasta oktoobris alustatud UTi omandamine DSV-le maksma 1,35 miljardit dollarit. DSV annab teada, et ühinenud ettevõtte 800 kontoris ja 300 logistikakeskuses töötab 44 000 inimest. Orienteeruv aastakäive ulatub 12 miljardi dollarini.
DSV Transpordi juhatuse esimees Jaan Lepp ütles, et ühinemine ei avalda siiski otsest mõju meie regioonis, kuna UTi ei ole olnud Euroopas tugevalt esindatud.

↑ **HIRM selle ees, et tuleb vanglatoidule minna, võib panna elatisrahavõlglasi oma võlga likvideerima.** FOTO: ALDO LUUD / ÕHTULEHT

ELATISRAHAVÕLAD

Kas hirm vangla ees paneb elatist maksma? Seadus läks karmimaks

Ä **MARI METS**
mari.mets@aripaev.ee

Muutunud seadusesõnastus ähvardab vangi saata senisest rohkem elatisrahavõlglasi. Rohkem kui kümnendi kehtinud seadusega on seni aastas vangi saadetud keskmiselt 30 elatisrahavõlglast. Seadus, mis võimaldab laste elatisraha võlglasele määrata kriminaalkaristuse ja saata ta reaalselt vangi, karmistus tänavu 1. jaanuaril veelgi. Märtsis rakenduvad ka tõhusamad meetodid võlglastelt raha kättesaamiseks.

Äripäev kirjutas mõne nädala eest, et Eestis on üle 8000 teadaoleva elatisrahavõlglase, kes on kamba peale kokku oma lastele võlgu 14,6 miljonit eurot. Elatisvõlga nõuavad neilt sisse kohtutäiturid, kes menetlevad võlglasi täitemenetluse korras, kuid erandjuhul rakendatakse ka kriminaalmenetlust.

Vanglakaristust saab määrata karistusseadustiku § 169 järgi elatisraha maksmisest teadlikult kõrvalehoidjatele. Kuni 2015. aasta lõpuni aga oli seadus sõnastatud nii, et vanglakaristus ähvardas elatisraha maksmisest "kuritahtlikult kõrvalehoidjaid". Teadlikku kõrvalehoidmist aga on advokaat Kalle-Kaspar Sepperi hinnangul märksa lihtsam tõestada kui kuritahtlikku kõrvalehoidmist.

Teadlik kõrvalehoidmine. "Selle paragrahvi reaalse rakendamise eeldus on eelkõige see, et elatis on kohtu poolt välja mõistetud ja otsus peab olema jõustunud. Elatise maksmise kohustus ise tuleneb seadusest, mis tähendab seda, et elatist peab maksma ka juhul, kui kohtuotsust tehtud ei ole," ütles Sepper. Ta selgitas, et selle paragrahvi põhjal alustatud kriminaalmenetluses peab prokuratuur täiendavalt tõendama ka seda, et isik hoidub oma kohustuse täitmisest teadlikult ja otsese tahtlusega. See tähendab seda, et ta jätab kohustuse mõjuvate põhjuste puudumisest hoolimata täitmata.

"Põhiküsimuseks ongi tegelikult need "mõjuvad põhjused". Kindlasti ei ole otstarbekas hakata töö kaotanud ja ajutiselt raskesse olukorda sattunud vanemat kriminaalkorras karistama selle eest, et ta oma elatise maksmise kohustust ei täida. Pigem on karistusõiguslike meetmete rakendamine võimalik ja otstarbekas juhul, kus isikul on vahendid ja võimalused elatist maksta, kuid ta seda pahauskselt ei tee," rääkis Sepper.

Ka justiitsministeeriumi pressiesindaja Maria-Elisa Tuulik märkis, et rahalist karistust ja reaalset vangistust mõistetakse alimendivõlglastele suhteliselt harva ilmselt just sellepärast, et vangistuse ajal on nende võimalused sissetuleku puudumise tõttu lastele elatisraha maksta veelgi piiratumad ning ka riigi heaks rahaliste kohustuse panemine vähendab võimalusi, et raha lasteni jõuab.

Nii määratigi näiteks 2014. aastal vanglakaristus 33 elatisrahavõlglasele, kellest tegelikult saadeti vangi vaid kolm.

Kui hirm paneb tegutsema. Samas märkis Sepper, et eelduslikult on elatisevõlgnike hulgas isikuid, kes töötavad töökohal, kus pole võimalik kriminaalasjas süüdimõistetuna jätkata.

"Sel juhul võib kriminaalmenetluse alustamine olla tulemuslik, sest sissetuleku kaotuse kartuses teebki võlglane suuremaid jõupingutusi, et elatisvõlga tasuda. Samas kui ta seda ei tee ja kaotab kriminaalkaristuse tõttu töö, pole üldse mingit lootust selle isiku sissetuleku arvel elatist kätte saada," ütles ta.

"Võib ju väita, et igaüks meist kardab vangiminekut, kuid peab arvestama, et võtta saab siiski vaid sealt, kust on midagi võtta. Kui ikka isikul puuduvad vara ja sissetulekud, ei aita tema kriminaalkorras karistamine mingilgi viisil probleemi likvideerimisele kaasa, pigem võib saada selle takistuseks," lisas Sepper.

Tuulik tõdes, et justiitsministeerium pole analüüsinud, kui paljudele elatisvõlglastele mõjub hirm vangimineku ees nii, et nad hakkavad maksma. "Praktikud on küll toonud näiteid, kus alustatud kriminaalmenetlus on kaasa toonud võla tasumise, kuid pigem võib arvata, et ainuüksi karistushirm probleemistikku ei lahenda," sõnas ta.

Goldman Sachs: majandussurutise hirm on ülepaisutatud

Hirm ähvardava majandussurutise ees põhjustab nii aktsiate laialdast mahamüümist kui loob ka investoritele ostuvõimalusi, märkis Goldman Sachs.

Investeerimispanga strateegid usuvad, et investorid on USA majanduse suhtes muutunud liiga kartlikuks, vahendas CNBC.

Hirmust tingitud aktsiate mahamüümise tulemusena on S&P 500 võrreldes oma detsembrikuise tippseisuga kukkunud 10%.

11%
suurust tõusu ootab Goldman Sachs S&P 500-le praeguselt tasemelt.

Hoolimata aktsiate hinna langusest ei ole see aga ostjaid ligi meelitanud.

Goldmani USA aktsiastrateegi David Kostini sõnul on selleks mitu põhjust, nagu näiteks USA tootmissektori ja tööstusaktiivsuse langus, mis omakorda on mõjutanud tarbijate käitumist; kukkunud nafta hinnast tulenev investeeringute vähenemine; Hiina majanduse aeglustumine, mis on valla päästnud globaalse deflatsiooni; ning soov, et aktsiate hinnad kukuksid veelgi madalamale.

"Hoolimata üldiselt positiivsetest USA majandusnäitajatest, on ootamatu aktsiahindade langus pannud investorid kartma, et USA võib silmitsi seista majandussurutisega," märkis Kostin.

Goldman jäi oma varasema prognoosi juurde, mille kohaselt pöördub S&P 500 taas tõusule ning lõpetab aasta 2100 punktil, mis tähendab ligikaudu 11% tõusu indeksi praeguselt väärtuselt.

Prognoos põhineb eeldusel, et SKP kasvab 2% ning Föderaalreserv tõstab intressimäärasid sellel aastal neli korda.

Pank soovitab investoritel sellel aastal jääda oma otsustes konservatiivseks.

"Neile, kes ei usu, et USAd tabab majandussurutis, pakub praegune S&P 500 korrektsioon ostuvõimalust," lausus Kostin. "Investorite jaoks, kes on mures, et riiki tabab 2016. aastal majandusseisak, soovitame hoida tugevat bilanssi ja keskenduda kodumaisele turule."

ÄRIPÄEV.EE

Võla menetlemine on muutunud odavamaks

Kohtutäitur Urmas Tärno rääkis raadiosaates "Äripäev eetris", et alates tsiviiltäite reformist ei maksa enam riik kinni alimendivõlglaste menetlusi.

Tärno rääkis, et alates 2001. aasta tsiviiltäite reformist on ka praegu alimendivõlglaste võlgade menetlemiseks kasutatav täitemenetlus muutunud 15 aastaga hulga efektiivsemaks, kuigi samad nimed käivad ikka läbi järjest mitmest täitemenetlusest. "Toona kandis riik suuri kulusid, täitmise protsent oli väike, see oli ebaefektiivne. Ka kaks nädalat tagasi kohtusin just võlgnikuga, kelle nimel oli 505 täiteasja. Aga enam ei kaeta riigieelarvest täitemenetluse kulusid, vaid võlgnikud katavad neid ise," sõnas Tärno.

Ta lisas, et elatisvõla aegumistähtaeg on kümme aastat pärast kohustuse lõppemist, seega minimaalselt siis, kui laps on 28aastane, kuna elatisvõlga tuleb maksta vähemalt lapse täisealiseks saamiseni, tema õpingute jätkumisel isegi kauem.

Alimendivõlglaste elu läheb kibedamaks

Alates 1. märtsist hakkab riik piirama elatisvõlgnike juhiluba, jahipidamisluba, relvaluba, relva soetamise luba, väikelaeva juhtimise õigust ja kalastuskaarti. Kui võlgnik on olnud võlgnevuses vähemalt kaks kuud, saab kohtutäitur saata talle hoiatuse tema õiguste piiramise kohta. See puudutab justiitsministeeriumi hinnangul vähemalt 2000 võlglast.

Lisaks ei saa elatisvõlgnik enam erametsaomanike ega EASi ettevõtluse alustamise toetust. Samuti on võimalik arestida võlgniku raha kolmanda isiku käest, mis on makstud võlgniku kohustuste täitmiseks ja kui summa ületab võlgnikule ühes kuus ette nähtud mittearestitavat miinimumi. Näiteks saab täitur võtta võlgnikult raha otse tema pangakontolt nii, et pangalaenuks mõeldud raha läheb eelisjärjekorras elatisvõla tasumiseks.

Kohtutäitur Urmas Tärno rääkis, et näiteks Soomes aitas võlgnikelt elatisraha kättesaamisele väga hästi kaasa see, kui kohtutäituritele anti võimalus tutvuda võlgnike arveldusarvetega, et nad näeksid seal toimuvat reaalajas. "Soomes oli pikk diskussioon, kas see on põhiseadusega kooskõlas, kuid leiti, et sissenõudjate õigused kaaluvad pangaseadused üles. Meil kahjuks seda võimalust ei ole," ütles ta.

Ä Tasub teada
Alimendivõlg võib viia vangi

37 elatise maksmisest kõrvalehoidja suhtes jõustus 2014. aastal kriminaalkorras süüdimõistev otsus. Nad kõik pidid maksma sundraha 503 eurot ja menetluskulud 135 eurot.
Neist 33 said vanglakaristuse, kellest:
– 3 pidid istuma reaalselt vangis 1–4 kuud
– 9 puhul asendati vangistus ühiskondlikult kasuliku tööga, keskmiselt 621 töötundi
– 11 pääses tingimisi 36kuulise katseajaga
– 10 pääses tingimisi kohustusega alluda kriminaalhooldaja nõuetele 18–30 kuu jooksul
– 4 sai rahalise karistuse, keskmiselt 424 eurot
ALLIKAS: JUSTIITSMINISTEERIUM

Suurim mure – küberturvalisus

Juba neljandat aastat korraldavad Soome Aalto ülikool ja OP-ryhmä 250 Soome suurettevõtja seas küsitluse, millest tänavu selgus järsult kasvanud mure küberturvalisuse pärast.

Kui aasta eest nimetasid küberturvalisust riskina napilt pooled, siis tänavu 84%, vahendas Helsingin Sanomat.

Ettevõtete tulevikuootused on aga paranenud ja firmad on trimminud end tugevasse seisu. "Usk ja võitlustahe on tagasi. Ettevõtete juhid on vaimselt valmis tõhustamiselt ja säästmiselt taas uue loomisele asuma," ütles professor Pekka Mattila.

Soomele tekitab muret ka allhanke jätkuv siirdumine välismaale. Kui veel 2014. aastal oli suurfirmade palgal 900 000 töötajat, siis nüüd 860 000.

Kevadel oodatakse Soome firmades dividendisadu. Mattila soovitab pigem investeeringutele mõelda – praegusest tasemest ei piisa isegi olemasoleva ülalpidamiseks. Lisaks hoiatab ta, et suured dividendid võivad ühiskonnas vimma tekitada.

42% vastanuist mõõnis, et sündmused Venemaal on mõjutanud ettevõtte strateegilisi otsuseid, eelkõige investeeringuid.

ÄRIPÄEV.EE

East Capital investeeris üle 30 miljoni euro

Ä VIRGE HAAVASALU
virge.haavasul@aripaev.ee

East Capitali uus kinnisvarafond omandas Lasnamäel asuva Vesse jaekaubanduspargi 30,9 miljoni euroga.

Detsembri keskel teatas East Capital, et nende uus kinnisvarafond East Capital Baltic Property Fund III tegi esimese investeeringu ja sõlmis kokkuleppe Tallinnas asuva Vesse jaekaubanduspargi omandamiseks. Nüüd teatas fond, et tehing on lõpule viidud ja hind oli 30,9 miljonit eurot. Vesse jaekaubanduspargi 23 800 ruutmeetri suurusel kinnistul tegutsevad aia- ja ehituskaupade jaemüüja Bauhof, hüpermarket Maksimarket ja mööblikauplus Masku.

East Capital Real Estate'i tegevjuht Madis Raidma ütles detsembris, et neil on plaan Maksimarketi väljanägemist kaasajastada. "Vesse jaekaubanduspargil on pikaajalised ja tugevad üürnikud ning suurepärane asukoht Tallinna liikluse tuiksoonel," ütles Raidma.

Aktiivne turg. East Capital Private Equity ja Real Estate'i juht Kestutis Sasnauskas ütles, et investeering Vesse jaekaubanduspargi on tõestus Balti kinnisvaraturu atraktiivsusest. "Kombinatsioon kõrgest tootlusest ja headest finantseerimistingimustest loob jätkuvalt atraktiivseid investeerimisvõimalusi," lisas Sasnauskas.

Rootsi päritolu East Capital haldab kinnisvara, era- ja avaliku kapitali investeeringuid väärtuses 2,1 miljardit eurot.

Ä Mis on mis
East Capital Baltic Property Fund III

Fondivalitseja East Capitali loodud kinnisvarafond, mis investeerib ärikinnisvarasse Tallinnas, Riias ja Vilniuses.
Hallatavate fondide vara hulka kuulub Balti riikides 250 000 ruutmeetrit ärikinnisvara, millel tegutseb rohkem kui 500 üürnikku – vara väärtus on ligi 300 miljonit eurot.
Omakapitali hinnanguline suurus saab olema 100 miljonit eurot.
Suunatud institutsionaalsetele investoritele.
ALLIKAS: EAST CAPITAL

ENERGIA
Leedu vähendab LNG importi

Leedu muudab Statoiliga sõlmitud kokkulepet veeldatud maagaasi tarnimiseks, sest algselt kokku lepitud kogused ületavad Leedu vajadust, vahendas agentuur Bloomberg.
Statoil tarnib edaspidi Leedule 353 miljonit kuupmeetrit gaasi aastas algselt kokku lepitud 540 miljoni kuupmeetri asemel. Nii teatasid eile Leedu peaminister Algirdas Butkevicius ja Lietuvos Energija tegevjuht Dalius Misiunas.
Muudatus võimaldab Leedul LNG-kulusid vähendada umbes veerandi võrra.
Statoiliga sõlmitud lepingut pikendatakse algse 2019. aasta asemel 2024. aastani.

INTERNET
Pilveteenuste maht suureneb

Pilveteenused kasvavad tänavu pea 17%, ulatudes enam kui 200 miljardile dollarile, vahendas ITuudised.ee üleilmse tehnoloogiaala uuringufirma Gartneri teadet.
Täpsemalt on kasv 16,5% ning rahas väljendatuna jõutakse 203,9 miljardi dollarilise käibeni, teatas Gartner. Mullu oli pilveteenuste käive maailmas 175 miljardit dollarit.
Suurim kasv, 38,4%, tuleb tänavu taristuteenustest. Globaalsel pilveteenuste turul suurimat osakaalu omav reklaamiteenus kasvab sel aastal 13,6%, ulatudes 90 miljardile dollarile.
Kasvu jätkumist ennustab Gartner ka järgmiseks aastaks, täpsemaid numbreid veel välja toomata.

EUROOPA LIIT
Piirikontroll Schengenis võib pikeneda

Euroopa Liit on valmis pagulaskriisi tõttu pikendama dokumendikontrolli osal ELi sisepiiridel veel kuni kahe aasta võrra.
ELi siseministrid otsustasid eile valmistada ette juriidilised ja praktilised alused ajutise piirikontrolli jätkamiseks, ütles eesistujariigi Hollandi siseminister Klaas Dijkhoff pärast ministrite nõupidamist Amsterdamis.
Praktikas tähendab see, et näiteks Saksamaa, mis on pagulaste tulva kontrolli alla saamiseks ja ohjeldamiseks saanud ELi loa kuni maini pistelist piirikontrolli teha, võib seda jätkata veel vähemalt 18 kuud.
Tõenäoliselt teevad sama ka Rootsi, Taani, Prantsusmaa, Austria ja Norra. Norra ei ole küll ELi riik, kuid on osa Schengeni viisavabast ruumist, vahendas agentuur Bloomberg.

ÄRIPÄEV 27. jaanuar 2016
reklaamitoimetaja Marina Altmaa, tel 667 0161, e-post marina.altmaa@aripaev.ee

BALTIKUMI SUURIM TURUNDUSSÜNDMUS

pass word 2016

creativity meets business

ja Kuldmuna 2016 Gala

17. - 18. märts 2016
Tallinn, Saku Suurhall

2016 KULDMUNA

Teemu Arina
biohäkker (Soome)

Ole kohal ja saad teada:

- kuidas suurendada loovust oma organisatsioonis
- kuidas saavutada, et loovideed ja -lahendused oleks ka äriliselt edukad
- millised olid Eesti kõige tulemuslikumad turunduskampaaniad aastal 2015
- millised loovad turunduskampaaniad on ka äriliselt edukad
- kuidas jutustada lugusid – *online* ja *offline* kanalites
- millised olid Eesti parimad reklaamid aastal 2015

Suhtle rohkem kui 800 turundus- ja reklaamimaailma tegijaga!

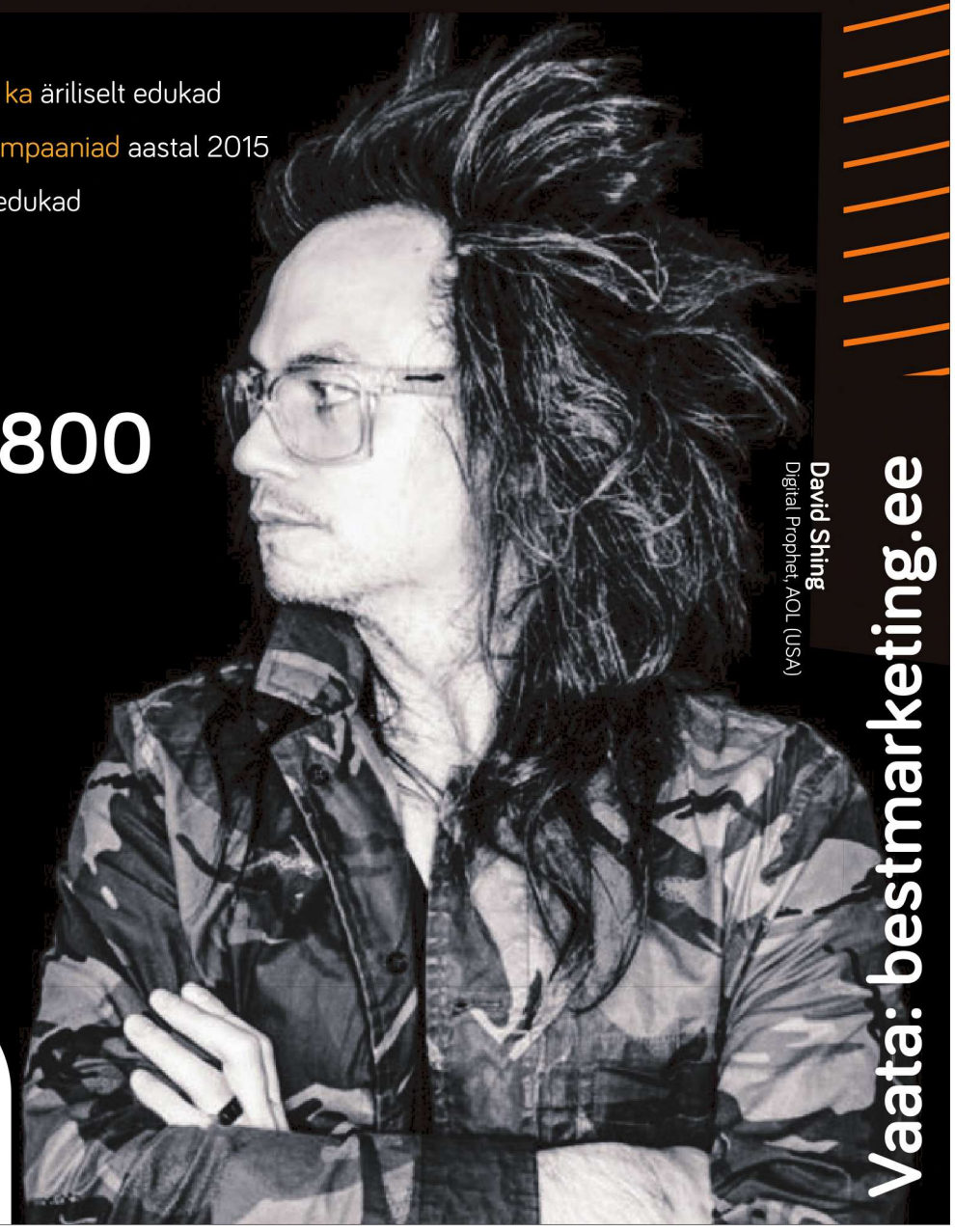

David Shing
Digital Prophet, AOL (USA)

Vaata: bestmarketing.ee

Toetajad Äripäev best marketing

3 Rkiosk TNS TNS Emor
Bigbank OlyBet Casino Olympic Telia

MAKSUD

Kallase idee raputaks Euroopat.

Tulumaksu kaotamine

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Ettevõtlusmaailm vajab positiivset signaali nagu õhku.
Siim Kallas

ENDISEL peaministril ja eurovolinikul Siim Kallasel on praegusele valitsusjuhile Taavi Rõivasele välja pakkuda idee, kuidas Eesti võiks kogu Euroopa majandust mõjutada. FOTO: ANDRAS KRALLA

Euroopa Liidu ettevõtted maksavad järjest vähem tulumaksu, sest riigid teevad lõputult erandeid ja erisoodustusi investeeringute toetamiseks, tõdes Siim Kallas ja pakkus idee, kuidas Eesti saaks sellele lõpu teha.

Eesti Päevalehes ilmunud arvamusloos leidis ekspeaminister, et ebamäärase ja riskivaba eesistumisaasta programmi asemel võiks Eesti teha Euroopale mõne riskantse ja vastuolulise ettepaneku. Mullu suvel Euroopa Komisjonis heaks kiidetud ettevõtluse maksustamist puudutava tegevuskava laines võiks Eesti Kallase meelest teha Euroopa Komisjoni eesistumise ajaks 2018. aastal ettepaneku kaotada ettevõtte tulumaks reinvesteeritud kasumilt kogu Euroopa Liidus. "Ettevõtlusmaailm vajab positiivset signaali nagu õhku. Sellise sammu emotsionaalset mõju majandusele on raske üle hinnata," argumenteeris Kallas ja tõdes, et sel teemal on oodata võitlust ja palju vaenlasi, kuid ka tähelepanu.

Euroopa riikides on ettevõtete maksustamisel tohutult väikseid erisusi, kus on raske näpuga järge ajada. Küll tehakse erandeid ettevõtte kasumi suuruse, küll intellektuaalomandist tuleva sissetuleku, küll töötajate arvu järgi ja nii edasi.

Kaubandus-tööstuskoja peadirektor Mait Palts avaldas Kallasele poolehoidu. "Kust siis uued ja huvitavad ideed ikka tekivad, kui keegi neid välja ei paku?" küsis ta. Palts on enda sõnul pikalt näinud, kuidas poliitikad kujunevad ning kui kaua võtab Euroopas aega ideede realiseerumine. Seetõttu ei saa tema hinnangul Kallase pakutud ideele erilist perspektiivi ennustada, sest see on Euroopa mõistes üsna radikaalne. "Kuid see ei tohi tähendada, et me teisigi esmapilgul sobimatuid ideid ei võiks välja tuua," märgib ta.

Vastaseid oleks palju. Ka Palts tõdeb, et kuigi tulumaksu kaotamise idee leiaks Euroopas hulgaliselt toetajaid, oleks sellele ilmselt veelgi rohkem vastaseid, kelle peamiseks argumendiks jääb, et "meie ju nii ei saa teha, sest meil on alati olnud just nii, nagu praegu on". Samas avaldab ta lootust, et selline vahekord ei pruugi igaveseks nii jääda.

"Soomeski räägiti enne viimaseid valimisi tulumaksusüsteemi muutmisest juba väga aktiivselt. Siiski nenditi lõpuks, et veel on vara ja liiga radikaalne. Aga tegelikult vajaks Euroopa uusi ja heas mõttes radikaalseid ideid majanduses nagu õhku," toetas Palts Kallase argumente. Ta ei näe takistusi, miks siin hästi töötanud süsteem ei võiks sama hästi töötada ka mujal, kuigi poliitiliselt on risk suur.

Palts viitab, et Soome analüütikud ja ettevõtjadki on aru saanud, et sellise muutuse mõju oleks positiivne. Sellest annab tunnistust Kauppalehtis ilmunud lugu, kus lennukitootja Airbus endine personalijuht ja Soome rahvusliku lennufirma Finnair nõukogu liige Jussi Itävuori kiitis Eesti maksusüsteemi. Tema hinnangul võiks ka Soome vabastada tulumaksust kasumi, mis investeeritakse uuesti ettevõttesse. "Eesti mudel on kõige lihtsam mudel maailmas. Ma ei mõista, miks seda ei saa Soomes kasutusele võtta. See kiirendaks muu hulgas idufirmade kasvu," rääkis Itävuori.

Oviir on skeptiline. Märksa kriitilisemalt suhtub Kallase juttu ettevõtlusminister Liisa Oviir, kes tahaks vastu küsida, kas keegi teab, millised eesmärgid olid Leedul või on Hollandil eesistumiseks.

Tallinna Ülikooli rahvusvaheliste suhete lektor Catly Kirna ütles esmaspäeval "Aktuaalses kaameras", et ilmselt ei olegi enam riikidel eesistumise ajal ühte suurt teemat, mida lauale panna.

Oviir märkis, et kindlasti on kavas tõsta fookusesse IKT ja ühisturu teemad, ka jagamismajandus, kus näitab head eeskuju maksuameti ja Uberi koostöö. Eesti võiks tema hinnangul tõstatada ka transpordiühenduste teema Euroopa Liidu piiriäärsete alade kontekstis. "Samuti soovin tõstatada küsimuse, kas piirialadele on ikka mõistlik rakendada näiteks lennunduses samu riigiabi reegleid? Arvestades meie kogemust nullbürokraatia projektiga, peaksime lauda tooma ka bürokraatia vähendamisega seonduva," pakkus Oviir veel ideid.

Maksuküsimused tulevad Oviiri hinnangul varem või hiljem arutusele. "Eesti võiks siin initsiatiivi näidata. Kas on vaja just teha ettepanek eurotsoonis või -liidus kaotada reinvesteeritud kasumilt maks – seda peab kindlasti arutama," sõnas Oviir ja märkis, et praegu on palju ettevõtjaid, kes peavad seda üheks eeliseks, miks nad on oma ettevõtmise Eestisse toonud.

Samas tõdes ta, et tulumaksu puudumine reinvesteeritult kasumilt teeb meie maksusüsteemi paindumatuks.

Tallinna Tehnikaülikooli rahanduse ja panganduse professor Kaersten Staehr nimetas ERRi vahendusel aga Kallase ideed väga halvaks ja ütles, et teistele riikidele see ilmselt ei meeldiks. "Ettevõtte tulumaksusüsteemid on väga keerulised ja selle diskussiooni algatamine oleks õudusunenägu. Ideed, mille järgi maksustataks ainult dividende, oleme Eestis proovinud ja see ei töötanud," selgitas ta.

Kommentaar

Eesistumisest võiks midagi vastu saada

LASSE LEHIS
maksuspetsialist

Mul ei ole piisavalt kogemusi, et hinnata, kumb variant on Eestile ja ELile tervikuna kasulikum: kas see, et eesistumine tehakse sujuvalt ja märkamatult ära või aetakse suure pauguga "oma asja". Ma saan aru, et eesistumine läheb Eesti maksumaksjale kena kopika maksma ja seda arvestades võiks olla ratsionaalne, kui Eesti midagi vastu saaks – näiteks võimaluse reklaamida oma maksupoliitika erisusi. Ma usun, et paljud välisinvestorid võiksid Eesti eripära ära kasutada, aga nad lihtsalt ei tea meie tulumaksuerisusest mitte midagi või ei saa aru, mis see on.

Ma usun, et paljud välisinvestorid võiksid Eesti eripära ära kasutada.
Lasse Lehis

Rehn soovitab Soomele Eesti "vaese mehe" maksumudelit

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Soome majandusminister Olli Rehn soovitab Soomes kasutusele võtta reinvesteeritud kasumi maksuvabastuse nagu Eestis, et ergutada investeeringuid.

Praegu kavatsevad Soome börsiettevõtted sel kevadel ligi 11 miljardit eurot dividendidena välja võtta. Kuidas saaks ergutada ettevõtteid kas või osa sellest hoopis investeerima, sest vaid uus tehnoloogia ja uued seadmed toovad tootlikkuse tõusu ja aitavad konkurentsis püsida, arutles Rehn oma blogis.

Ta soovitab Soomel võtta eeskuju Eestist, kus ettevõte saab investeeringud maksustavast tulust maha arvata. See ei löö auku ka valitsuse tuludesse, olgu peale, et tegemist on "vaese mehe Eesti maksumudeliga".

Rehn kirjutas, et ettevõtteid motiveeriks investeerima, kui reinvesteeritud kasumit maksustataks näiteks madalama määraga kui välja võetud dividende. See toimis 1970. ja 1980. aastate Soomes ja toimib praegu Eestis. "Miks me ei võiks samamoodi teha?" küsis Rehn.

ÄRIPÄEV 27. jaanuar 2016
toimetaja Urve Vilk, tel 667 0340, e-post urve.vilk@aripaev.ee

HANKED

Madal hind võib tuua pettumuse.

Kuidas raalida välja parim ehitaja?

URVE VILK
urve.vilk@aripaev.ee

Võhikul on keeruline sobivat ehitajat valida, ehitusettevõtjatel endil on aga mitu soovitust, millest võib kasu olla.

Hinna järgi ehitajat valides ei pruugi töö tulemus olla selline, nagu sooviti. Pettumuse vältimiseks tasub enne hinnavõrdlust selgusele jõuda, kas odav töö tagab soovitud kvaliteedi.

OÜ Hanset juhatuse liikme Hannes Hübneri hinnangul jagunevad tellijad pooleks: pooled ei vali töö tegijat piisavalt hoolikalt, ülejäänud teevad liigagi põhjalikku eeltööd. "Mõeldakse üle," kirjeldas Hübner.

"Need, kes pole ise ehitamisega kokku puutunud, küsivad väga imelikke asju," märkis ta. "Vaadatakse internetist soovitusi ja küsitakse siis asjassepuutumatuid küsimusi. Takerdutatakse liialt detailidesse." Ta lisas, et kõike pole võimalik ehitusprotsessis ette näha.

Hübner rõhutas, et hanke korraldamisest ja sobiva töötegeja valimisest olulisem on enne ehitamist ja pakkumiste küsimist läbi mõelda, mida täpselt soovitakse – et hiljem ei peaks hakkama asju ümber tegema.

Hübneri sõnul ei osata tihti isegi projekti pealt ette kujutada, milline hoone hakkab välja nägema. Näiteks juhtub nii, et ei olda rahul juba valmisehitatud ukseava suurusega. "Võimalusel teeme muidugi ümber, aga see nõuab lisaressurssi," ütles Hübner. "Probleem on see igal juhul," märkis ta, eriti näiteks vannitubades, kus asjade ümberpaigutamine on seotud ka põranda all või seinas paiknevate torudega.

Hübner lisas, et alles hiljuti oli neil järjest tegu kahe majaga, kus asjad olid juba sisse toodud ja alles siis mõeldi ümber, et nii ikka ei sobi.

> **Kui ettevõte on aastaid tegutsenud ja nende kohta leiab vaid mõne halva kommentaari, siis see ei tähenda midagi. Kui firma teeb halba tööd, on palju halbu kommentaare.**
> OÜ 4SEINA juhatuse liige Madis Pihelgas

Hanset ise projekte ei tee, aga kliendile võiks Hübneri sõnul abiks olla näiteks uudne 3D-projekteerimine, mis aitab jooniseid halvasti mõistval inimesel selgemini tulevast kodu ette kujutada. "Aga enamasti tehakse ainult tavaline projekt ehitusloa saamiseks, isegi sisustusprojekte tehakse harva, rääkimata 3Dst," nentis ta.

Valik põhineb usaldusel. OÜ 4SEINA juhatuse liikme Madis Pihelgase kogemusel lähtutakse ehitusfirma valikul usaldusest. "Otsitakse internetist tausta. Kui on probleemne tegija, leiab tema kohta ka palju probleemseid kirjeldusi," ütles Pihelgas.

Ta lisas, et muidugi võib mõni pretensioonikas klient ka hea töömehe kohta kriitikat kirjutada. "Olen ka ise näinud kliente, kellega ongi võimatu koostööd teha," tunnistas ta. "Kui ettevõte on aastaid tegutsenud ja nende kohta leiab vaid mõne halva kommentaari, siis see ei tähenda midagi. Kui firma teeb halba tööd, on palju halbu kommentaare."

Pihelgase sõnul oleneb palju tellijast. "Enamik meie tellijaist ei ole ehitusinimesed," ütles Pihelgas. Firma põhilised kliendid on korteriühistud, kes tellivad siseviimistlustöid. "Mõni klient palkab ka ehitusjärelevalve, aga neid on vähe. Enamasti püütakse siiski oma jõududega hakkama saada," ütles ta.

Tema sõnul on viimistluses palju eri hinnaklassist võimalusi. "On olemas erinevad võimalused, kõik eri hinnaga, aga inimene, kes pole asjaga kursis, võib mõelda, et mis seal vahet, ja valida vaid hinna järgi," rääkis Pihelgas. "Ega ma ise ka ei oskaks valida, kui ei töötaks viimistlusega," lisas ta.

Seetõttu räägitakse üksteisest palju mööda. "Üritan alati selgitada, mida üks või teine töö endas sisaldab ja milline on tulemus," märkis Pihelgas. Ta soovitab huvilistel alati ka tehtud töid vaatama minna, et oleks selge, millise tulemuse hinna eest saab. "Nendega, kes on paaril objektil käinud ja tutvunud eri klasside kvaliteediga, ei ole hiljem probleeme," selgitas ta. "Muidugi on ka neid, kes ei viitsi või ei soovi vaatama minna, ja nendega võib hiljem juhtuda, et kui valiti hinna järgi, siis see, mis selle eest saadakse, ei vasta loodetule," selgitas Pihelgas.

Pettunud kliente jääb tema sõnul aastatega siiski aina vähemaks. "See on iseenesest huvitav, sest enamik tellijatest ei ole ehituse inimesed ja vaevalt, et nad on endale kõik võimalused selgeks teinud. Pigem olen ise targem ja teen head "müügitööd", kuna oskan paremini seletada, mis on oodatav tulemus," möönis Pihelgas.

↑ **4SEINA OÜ juhatuse liige Madis Pihelgas soovitab vaatama minna ehitaja varasemaid töid, et oleks selge, millise tulemuse hinna eest saab. Pildil Pihelgas Roosikrantsi 21 korterelamu koridoris, mille tema firma hiljuti renoveeris.**
FOTO: MEELI KÜTTIM

Ä **Kommentaar**

Võõrsil hinnatakse rohkem ehitusvõimekust

KRISTO KALDA
OÜ Ansvar Projekt juhatuse liige

Tegelen projekteerimisega välisturgude jaoks. Välisturgudel erineb hankeprotsess päris palju sellest, mis meil toimub. Seal ei ole valikukriteeriumiks ainult hind.

Arvesse võetakse palju enamat, näiteks varasemat kogemust. Vaadatakse, kas soodsa hinna taga on ka reaalset ehitamisvõimekust.

Ka Eesti turul saab selles mõttes eristada era- ja riigisektorit. Kui eraettevõtja saab teha ja ka teeb teistsuguseid otsuseid, siis probleemid on eelkõige riigihangetel. Õnneks on ka neid kriteeriume juba veidi parandatud ja ilmselt parandatakse veelgi.

Ä **Pane tähele**

Kuidas saada hangetel paremaid pakkumisi?

Tee metoodikaga kuiva trenni. Kasuta simulatsiooni vms, et saada selgemalt aru, millised osad vajavad täiendamist või kohendamist, et saavutada soovitud tulemust. Katseta väljatöötatud hindamiskriteeriume väljamõeldud või varem esitatud pakkumuste peal ja hinda, kas said soovitud tulemuse. Kui vaja, tee näidispakkumistele täiendused, mida saad hindamismetoodikaga katsetada.
Mõtle läbi hindamismetoodika sõnum, mida tahate pakkujatele öelda. Tavapäraselt otsivad pakkujad hankedokumentidest, milline on hindamise rõhuasetus. Lühikeses tutvustuses saab rõhutada kõrge kvaliteedi vajadust, lõpptarbija ootusi, sotsiaalmajanduslikke väärtusi. Kuid kui 60% hindamisest keskendub vaid hinnale, panustab enamik pakkujaid just sellele.
Mõtle, millist pakkujate käitumiskultuuri hanke hindamissüsteem soosib ja kujundab. Kas olete piisavalt selgelt hanke läbi mõelnud ja kirja pannud, vältides suurte riskidega ebanormaalseid või põhjendamatult madalaid hindu? Madalaima hinnaga kõrgeimate punktide andmine soosib võidujooksu allakäigule. Eraldades selgelt hanke hindamisel hinna ja kvaliteedi ning pannes rõhku viimasele, elimineerib see suure tõenäosusega vaid hinnale keskendumise.
Veendu, et hanke hindamismeeskond mõistab hanke eesmärke, hindamiskriteeriume ja võimalikke vaidluskohti. Kõik meeskonnaliikmed peavad olema piisavalt kvalifitseeritud, et hinnata oma valdkonda ning mõista, mida tähendavad hanke hindamisel mõisted vähene/hea/suurepärane. Kui hindajatele räägitakse eelarvamustest mõne pakkuja suhtes, kahjustab see ausat hindamist ega ole pakkujate suhtes õiglane. Eriti suur risk on see võrdleva hindamise mudeli juures.
Väldi riiulilt võetud hindamismetoodikat. Ära kasuta metoodikat, mis on koostatud mõne teise hanke, objekti või teenuse tarbeks ja teisi prioriteete arvestades.
Kirjelda pakkujatele, mida hinnatakse. Hindamisel koostage kirjelduste põhjal nimekiri, kus saab täpsemalt määrata, millised lisahindamiskriteeriumid on täidetud ja millised mitte. See aitab hoida objektiivsust.

ALLIKAS: AJAKIRJAS BUILDING ILMUNUD TOWERS & HAMILS PARTNER REBECCA REESI ARTIKKEL "HANKEL KESKENDU PARIMALE TULEMUSELE".

Eesti hankijal on aeg fookust muuta

SULEV SENKEL
sulev.senkel@aripaev.ee

Hangete edukus sõltub sellest, kui hästi on ette valmistatud hindamise metoodika ja kuidas see toetab soovitud tulemuse saavutamist. Teisisõnu – saad selle, mida ja kuidas küsid.

Eesti hangetes on valdavalt valikukriteeriumiks madalaim hind. Sellega on kaasnenud nii edulugusid kui ka valusaid õppetunde. Suuremad hankijad on viimasel ajal võtnud suuna väärtuspõhistele hangetele, kus lisaks hinnale lastakse pakkujatel lähemalt oma pakkumised lahti seletada.

Eestis on muutus visa, kuid näiteks nii põhjanaabrid kui ka Inglismaa on valinud suuna, mis aitab välja sõeluda pakkujatest parimad, ja seda üldse mitte hinnapõhiselt.

Eestis ja Inglismaal samad mängureeglid. Kuna nii Inglismaa kui ka Eesti riigihangete seadustik põhineb suuresti Euroopa Liidu direktiividel, on mõlemal riigil mängureeglid samad. ELi direktiiv ütleb, et avaliku sektori konkursi võitjaks valitakse "majanduslikult soodsaim" ehk madalaima hinna pakkuja, või parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkuja. Suur osa Suurbritannia avalikust sektorist kasutab hindamisel parima hinna ja kvaliteedi suhet ning on loonud metoodika, mis teenindab eesmärki valida välja pakkuja, kes vastab nõuetele nii hinna kui ka kvaliteedi poolest.

Selleks loodud hindamismetoodika võib olla väga keeruline, sisaldades erinevaid valemeid. Mõnikord on püütud hindamismetoodikat ühest valdkonnast teise otse üle võtta, mis aga alati ei anna soovitud tulemust. Hankija on sel juhul endiselt pettunud, et parim pakkumus ei vasta ootustele.

Hindamisel mängib suurt rolli see, kui hästi pakkuja on saanud ülesandest aru ja kuidas ta suudab tagada läbipaistvuse ja koostöö kogu hanke elluviimise jooksul. Lisahindamiskriteeriumeid võib tänapäeval võtta kui eraldi teadust, mis aitab hankijal saada seda, mida tegelikult soovitakse. Loodavaid kriteeriume saab kohaldada neid järjekindlalt kasutades.

Riik tellib viis liginullenergia elamu projekti

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium asub 290 000 euroga toetama energiasäästlike ehk liginullenergia elamute tüüplahenduste koostamist. Lähiajal korraldatakse hange viie liginullenergia elamu lahenduse tellimiseks.

Liginullenergia hoonete projektide tellimist toetab Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond. Toetusmeetme elluviija ja rakendusüksus on SA KredEx, kes korraldab projektide koostamiseks riigihanke.

"Liginullenergiahoonete ehitamise soodustamiseks tellime avalikuks kasutamiseks viis tüüplahendust, mida säästliku elumaja ehitaja saab kasutada," sõnas majandus- ja taristuminister Kristen Michal.

KINNISVARAUUDISED.EE

Reparo!
www.reparo.ee
ÄRIPINDADE EHITUS, REMONT, SISEVIIMISTLUS

TALLINN

Kadrioru naabrusse kavandatakse kortermaju

Tallinna linnavalitsus kehtestab tänasel istungil detailplaneeringu, mis annab võimaluse rajada Raua asumisse R. Tobiase ja J. Vilmsi tänava vahelisele alale viis äriruumidega korterelamut.
Detailplaneering hõlmab 1,12 ha suuruse maa-ala. Detailplaneering võimaldab ehitada alale 3–6 maapealse ja kuni 2 maa-aluse korrusega äriruumidega korterelamut ning 2–5 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega äriruumidega korterelamut. Detailplaneeringu koostas K-Projekt.
Detailplaneeringusse kaasatud kinnistud on valdavalt hoonestamata. Enamik planeeritud maa-alal asunud hooneist on praeguseks lammutatud.

KINDLUSTUS

Tulekindlustuse juhtumite kahju oli üle 7 mln

Kindlustusseltside liidu andmetel registreeriti eelmisel aastal 593 tuleõnnetustega seotud kindlustusjuhtumit kogukahjuga 7,6 miljonit eurot. Eluruumides toimunud kahjusid oli 411 ning mitte-eluruumides 182, avaldas kindlustusseltside liit oma pressiteates.
Päästeameti statistika kohaselt toimus Eestis kokku eelmisel aastal 1610 tuleõnnetust, millest 790 olid seotud eluruumidega ning 820 mitteeluruumidega. "Kui selle statistika järgi oleks justkui iga teine tulekahjus kannatada saanud eluruum kindlustatud, siis kahjuks see veel nii ei ole, kuigi kindlustatuse tase iga aastaga tõuseb," ütles Eesti Kindlustusseltside Liidu tarbijahariduse valdkonnajuht Jaanika Käärst.

ÄRIPÄEV 27. jaanuar 2016
toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÄRILAUSE

Küllike Kaplinski:
Turu ja turusuhete tekitamisse on vaja investeerida, vajalikul määral ka laenukapitali.

Hanseghemene juhatuse liige meenutab, et esimese Eesti Vabariigi ajal võeti laenu päris julgesti, praegu ei aga ei juleta teema üle õieti arutledagi.

INTERVJUU

"Soov pidevalt paremaks saada, olla oma protsessides väle, pakkuda lahendusi, mida teised ei suuda, mõelda ja unistada suurelt ning siis see ka ära teha," loetleb Metaprint ASi tegevjuht eduka tööstuse tunnuseid veebiväljaandele tööstusuudised.ee.

Vähem inimesi ja rohkem automatiseeritust

MARTTI LEMENDIK
Metaprint ASi tegevjuht

Milliseid trende tööstuses näete? Jätkuv suundumus on suurem automatiseeritus, vähem inimesi tootmises. Samas töökohti tekib tugifunktsioonidesse, nagu klienditeenindus, tootearendus, kvaliteedikontroll. Tootmispartiid muutuvad lühemaks, klientide tooteportfellid muutuvad kompleksemaks. Turu poolt oodatavad tarneajad muutuvad lühemaks, konkurents globaalsemaks.

Millised on suuremad murekohad? Jätkuv murekoht on haritud tööjõu kättesaadavus. Seda ka palgatasemel, millel pole positiivses mõttes Eesti keskmise palgaga midagi pistmist. Kirkaid kriite on lihtsalt karbis vähe ja Eesti Vabariigi nime kandev karp on mõõtudelt kaunis ahtake. Näeme ka riikliku bürokraatia hiilivat kasvu, eriti ettevõtjatele, kelle tegevusmaht ületab Eesti keskmist ja tegevuse keerukus nõuab erinevaid riiklikke lube. Rahandusministeerium ja maksuamet on siin leebed vastasmängijad, hoopis väljakutsuvam on asju joonel hoida keskkonnaministeeriumiga või veterinaar- ja toiduametiga.

Mida teha, et muuta Eesti tööstus uuel aastal konkurentsivõimelisemaks? Konkurentsivõime suurendamine on pidev tegevus, mida ei saa teha aeg-ajalt hoogtöö korras. Tööstus peaks oma tarneahelat konsolideerima ehk võimaluse korral mööda ahelat ülespoole liikuma. Lühidalt – keerulisemad tooted, omatooted, rohkem kohalikku lisandväärtust. See tähendab tootearendust ja insenertehnilise võimekuse kasvu – projekteerimisvõimekus, testimisvõimekus, korrektne dokumentatsioon, mis ühildub valdkonna rahvusvaheliste reeglitega. Ja loomulikult koostöö Eestisiseselt, mis arvestades meie iseloomu kõlab kui *mission impossible*.

LUGEJA ARVAB

Reguleerime üle ning paneme kõik riskid ja vastutuse ettevõtjate õlgadele. Kui nii jätkub, siis ma soovitan küll oma lastele: ärge te jumala pärast ettevõtjaks hakake, ikka riigiametnikuks... Vähemalt seni, kuni leidub lolle ettevõtjaid, kes ikka veel makse maksavad.

Kommentaar artiklile "Väikestel reisifirmadel läheb raskeks"
LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Aivar Hundimägi | Meelis Mandel | Tarmo Tanilas | Raivo Hein | Heido Vitsur

Ahnus saab hirmust võitu?

Aasta 2015 läheb börsiajalukku tehnoloogiafirmade triumfina. Aasta tegijaks võib kahtluseta nimetada Nasdaqi suurt nelikut koondnimetusega FANG.

Enamiku inimeste mõte rändab sõna FANG kuuldes esmalt ilmselt mingile müstilisele idamaisele olendile, kuid investeerimismaailmas koonduvad selle alla USA uue majanduse ettevõtted Facebook (F), Amazon (A), Netflix (N) ja Google (G). Tõsi, neist viimane on endale vahepeal saanud uue nime – Alphabet –, kuid see pole veel investoritel tekitanud soovi oma investeeringust loobuda.

Viimaste aastate jooksul on FANGi nelik genereerinud aktsionäridele peadpööritavat tulu, meelitades oma ridadesse üha uusi kiiret kasvu otsivaid investoreid. Kui möödunud kalendriaastal langes laiapõhjaline S&P 500 turuindeks dollarites mõõdetuna 0,8% võrra, siis Facebooki, Amazoni, Netflixi ning Alphabeti tootlus oli vastavalt 34%, 117%, 134% ja 45%!

Sellised liikumised tekitavad tahes-tahtmata vähemalt osas investorites muret võimaliku mulli tekkimise pärast. Skeptilist suhtumist suurendab ka senise selge turuliidri ning viiendat aastat järjest turukapitalisatsiooni poolest maailma suurima firma Apple kesine esinemine, mille tootlus jäi üle pika aja turu keskmisele tootlusele alla.

Murelik USA. Odav kapital ning ettevõtete massiline aktsiate tagasiostmine on paljude USA firmade aktsiate oodatava tulumäära viinud viimase paarikümne aasta madalaimale tasemele. Turuväärtuse poolest kuulub maailma 20 suurima firma hulka 14 ettevõtet USAst.

Venemaa presidendi Vladimir Putini kunagine unistus teha Gazpromist maailma suurim börsifirma on toorainehindade kollapsi ning majandussanktsioonide tingimustes saanud ränga tagasilöögi. Apple'il on bilansis üle nelja korra enam vaba raha kui Gazpromi turuväärtus ning isegi USA videostriimimiskeskkonna Netflixi kapitalisatsioon on Venemaa gaasifirmast 10 miljardi dollari võrra suurem. Facebook maailma seitsmenda ettevõttena on kasvanud juba nii suureks, et võiks müüa kolmandiku aktsiatest ning omandada sellised toorainesektori gigandid nagu ArcelorMittal, Vale, RWE, E.ON ja Statoil.

Kui USA aktsiate tulevikuperspektiivide suhtes on paljud analüütikud ettevõtete fundamentaalnäitajate ning tugeva dollari tõttu pigem negatiivselt meelestatud, siis Euroopa firmadele oodatakse peagi algaval aastal korralikku kasvu. On olemas head eeldused, et Euroopa Keskpanga stiimulprogramm koos nõrga euro ning madalate toorainehindadega aitavad viimaks ometi turgutada kaua oodatud majanduskasvu. USAga võrreldes on paljude Euroopa aktsiaturgude oodatav tulumäär märksa kõrgem, mis peaks jätkuvalt siinsetele turgudele kapitali meelitama ka suure lombi tagant.

TARMO TANILAS
Swedbanki vanem investeeringute juht

Nafta, maagaasi ja paljude metallide hind kaupleb tasemel, mida tänased investorid ei mäletagi.

Pöörates pilgud arenevatele turgudele, on aasta 2016 põhiküsimus selles, kas ahnus saab viimaks võitu hirmust. Nafta, maagaasi ning paljude metallide hind kaupleb tasemel, mida paljud tänased investorid ei mäletagi. Kallis dollar ning makromajanduse probleemid on kaasa toonud kapitali põgenemise paljudelt arenevatelt turgudelt. Üks suuremaid kaotajaid on olnud Brasiilia. Seal on toimunud täiuslik torm, mis on sealse aktsiaturu kapitalisatsiooni ning riigi sisemajanduse kogutoodangu suhtarvu viinud rekordmadalale tasemele.

Tallinna börsil on oodata elavnemist. 2015. aastal enim kannatanud toorainesektori ning energeetikafirmade seas oodatakse alanud aastal suurt konsolideerumislainet. Nõrgemad, kelle tootmiskulud on liiga suured, peavad turult lahkuma, tuues kaasa pakkumise üldise vähenemise. Madal hind ei lase nõudlusel enam nõrgeneda, mis aitab kaasa turu uue tasakaalupunkti leidmisele. Toorainesektoris on praegu rekordkoguses investorite lühikesi positsioone, mis toorainehindade tõustes toob kaasa kiire hindade ülespoole liikumise.

Millal see täpselt juhtub, on raske prognoosida, kuid me liigume iga päev sellele punktile lähemale. Kui Lehmani finantskriisi ajal sai ühe untsi kulla eest osta 25 barrelit naftat, siis nüüd on see number juba lähenemas 40-le, indikeerides musta kulla totaalset paanikamüüki.

2016. aasta toob üle pika aja natukene elavnemist ka Tallinna börsile, kui on oodata vähemalt ühe uue firma noteerimist. Loodetavasti äratab see talveunest kohalikud investorid ning aitab Eestisse meelitada ka välisinvestorite kapitali. Võlakirjade ja deposiitide intress püsib Euroopas vähemalt aasta veel nullilähedasel tasemel, mistõttu korraliku rahavooga aktivad peaksid hästi kaubaks minema.

REPLIIK

Aktsiaturu investori **piinad**

Aktsiaturu investoritel on kaks valikut: kas püüda oma otsuseid turuolukorrale vastavalt ajastada või järgida pikaajalist strateegiat.

Esimene variant eeldab, et investor on olnud turul piisavalt kaua, et aru saada, millal müüa ja millal osta. Sellised oskused on väga vähestel inimestel – ka kõige paremad eksperdid panevad tihtipeale mööda.

Uuringud on näidanud, et tavainvestorid, kes püüavad oma otsuseid turuolukorrast lähtudes ajastada, teenivad pigem kahjumit.

MAIT KRAUN
ÄP kaasautor

Isegi need, kes alustasid investeerimist vahetult enne suurt depressiooni, teenisid raha 10 aastaga tagasi.

Tõenäoliselt on praeguse languse kontekstis investoritel mõttes müümine. Sellisel juhul võiks esitada endale küsimuse: miks ma müün? Kas põhjused, miks ma investeerin, on muutunud? Või müün ma ainult selle pärast, et kardan jätkuvat langust?

Kui ma müün, kas ma tean, millal uuesti osta?

Strateegia järgimine on parem. Teine variant on oma pikaajalist strateegiat järgida. Strateegiaid on mitmesuguseid, aga üldiselt lähtuvad pikaajalised strateegiad põhimõttest, et ajastamist ei üritata.

Pikaajalise strateegiaga investori toetuseks võib välja tuua lohutava fakti – näiteks USA aktsiaturul on alates teisest maailmasõjast olnud iga 15aastane periood positiivse tootlusega. Ükskõik, mis ajahetke me valime, 15 aasta pärast oli portfelli väärtus tõusnud.

Häid uudiseid on ka investoritele, kes alles alustavad. Isegi need, kes alustasid investeerimist vahetult enne suurt depressiooni, teenisid oma raha vähem kui 10 aastaga tagasi.

LUGEJA LEMMIKUD www.aripaev.ee

Raasuke: pole midagi rääkida. LHV teatas, et nad pole Danske Capitali ostuks lepinguid sõlminud. "Isegi kui on läbirääkimised või plaanid, siis neid ette me ei kommenteeri," ütles LHV Groupi juhatuse liige Erkki Raasuke.

Eestlane ei joo aastas 10 liitrit alkoholi. Olen seisukohal, et eestlane üksi ei joo aastas 10 liitrit alkoholi, nagu statistika näitab. Selle numbri väljatoomine võib näidata olukorda tegelikust hullemana, kirjutab joogitootja Amber Distribution Estonia juht Timo Valla.

LHV segab Danske fondide ostu teemal vett. Postimees kirjutas, et LHV on ära ostmas Eestis erakliendiärist väljuva Danske pensionifonde, kuid LHV lükkas selle väite ümber.

KOMMENTAAR

Mina hoian pöialt **Hillaryle**

Sel nädalavahetusel toimuvad esimesed USA presidendikandidaatide eelvalimised Iowa osariigis ja üha rohkem märke viitab, et Hillary Clinton on demokraadist konkurendile Bernie Sandersile alla jäämas. Eestlastena peaksime aga hoidma pöialt just Hillaryle.

Miks mitte Bernie Sanders või kolmas demokraatide kandidaat Martin O'Malley? Martin O'Malley toetus kõigub kuskil statistilise vea piirimail ja tegelikkuses on tegu kahevõitlusega Clintoni ja Sandersi vahel.

Kui me aga uurime veidigi lähemalt Bernie Sandersi väljaütlemisi ja seisukohti välispoliitika teemadel, siis isegi teemast kaugel olev inimene mõistab, et Eestile on Hillary Clinton vajalikum kandidaat.

Välispoliitilised seisukohad. Sanders on olnud ja on endiselt vastu NATO laienemisele. Samuti oli ta vastu Eesti ja teiste Balti riikide astumisele NATOsse. Tema hinnangul on NATO laienemine itta olnud Venemaa mõttetu provotseerimine ning ta ei ole huvitatud külma sõja ülessoojendamisest.

Lisaks on Sanders otse öelnud, et Ameerika Ühendriigid on mõttetult kulutanud triljoneid dollareid maksumaksja-

FREDY-EDWIN ESSE
ajakirjanik

Clintonil on tugev välispoliitiline kogemus. Kahjuks ei tule see, et ta on korduvalt Eestit külastanud.

te raha sõjaväele ja võidurelvastumisele, et Euroopat kaitsta. Kuigi tal on siseriiklikust vaatevinklist õigus ja USA tõepoolest panustab ligi pool NATO eelarvest ise, siis eestlastena vajame sõjaliselt tugevat USAd.

Clintonil seevastu on tugev välispoliitiline kogemus, ta töötas neli aastat president Barack Obama välisministrina. Erinevalt Obamast on Clinton võtnud Ukraina ja Venemaa suhtes jäigema hoiaku ja öelnud, et USA peab kaitsma väikseid Balti riike. Kahjuks ei tule ka fakt, et Hillary on korduvalt Eestit külastanud ja väidetavalt isegi Glorias senaator John McCainiga viina visanud.

Aga mida saame arvata näiteks Donald Trumpi välispoliitikast, kui ta juba praegu vahetab meedias komplimente Vladimir Putiniga? Lisaks sellele pole Trump debattides näidanud üles mingit teadlikkust välispoliitikast.

Ted Cruz on populaarsuselt teine vabariiklaste kandidaat, aga ta on teepartei äärmuslane, kes on lubanud vaippommitamisega ISISe hävitada. Vaippommitamine on sõjakuritegu. Presidendikandidaat ei saa sellist jutt endale lubada.

Populaarne Sanders. Kõige mõistlikum kandidaat vabariiklaste hulgas tundub praegu olevat Jeb Bush, kes on avaldanud toetust Baltimaadele ja Poolale ning on isegi Eestit külastanud, aga tema populaarsus USA valijate seas on praegu sedavõrd madal, et Bushi peale küll ei maksa raha panustada.

Bernie Sandersi populaarsus on praegu kiiresti tõusmas ja Hillaryl on kindlasti meeles valus kaotus 2008. aastal Barack Obamale sarnases situatsioonis. Kuigi Iowa eelvalimised suures plaanis midagi suurt ei tähenda, sest tegu on väikse osariigiga, siis eestlastena on meil mõistlik hoida pöialt Hillary Clintonile.

KOMMENTAAR

Eestlane ei joo aastas 10 liitrit **alkoholi**

Soomes on aastakümneid praktiseeritud alkoholi- ja maksupoliitikat, mis usutavasti peaks vähendama alkoholi tarbimist.

Jaemüügiga tegeleb vaid monopol Alko, aktsiis on eriti kõrge ja alkoholireklaamile on pandud hulk piiranguid. Pikaajaline statistika näitab siiski, et tarbimine on kahanenud vähe, samas võib märgata tarbijate liikumist kange alkoholi juurest lahjemate jookide veini, õlle ja siidri juurde. Soomes on 100%-lise alkoholi tarbimine ühe elaniku kohta 7 liitrit aastas ja see tase oli sama juba 1990. aastate alguses.

Keelud ja piirangud ei aita. Soomes tarbitavast alkoholist joob suurema osa vähemus. Nende käitumine on olnud piirangutele immuunne ja võib öelda, et ühiskonnas on alati inimesi, kellele ei loe alkoholi kõrge hind.

Aastakümnetega saadud Soome kogemuste põhjal on raske uskuda, et parimad viisid

TIMO VALLA
jookide hulgimüüja Amber Distribution Estonia juht

Soome Alko hinnang on, et turistid viivad aastas Eestist Soome 150 Alko kaupluse jagu jooke.

vähendada alkoholi tarbimist on just Eesti sotsiaal- ja tervishoiuministri Jevgeni Ossinovski laual olevad müügipiirangud ja -keelud, alkoholi viimine eri müügipindadele, reklaamipiirangud ja hoiatustekstid või ka *happy hour*'i keelamine baarides ja restoranides. Osa neist plaanidest tekitab jaekaupmeestele mõttetuid lisakulusid ja ma kardan küll, et kulud kaetakse tootjate ja hulgikaupmeeste arvel.

Targem ja tulemuslikum viis mõjutada alkoholi tarbimist on tarbijate teadlikkuse nähtav tõstmine ühiskonna eri tasanditel. Siinjuures tuleks tähelepanu pöörata nooremate vanuserühmade alkoholitarbimise viisidele. Vastutustundlikku joomist peaksime edendama eri sihtrühmadele õigetes kanalites ja neile mõistetavas keeles.

Maksutõus ajab Lätti alkoholi ostma. Soovin, et Eestis tehtaks analüüs, mis tooks välja, kui palju alkoholi tegelikult ühe inimese kohta aastas ikkagi kulub. Tervise Arengu Instituudi lehekülg alkoinfo.ee toob välja, et 2013. aastal tarbiti Eestis 100%-list alkoholi 10 liitrit inimese kohta. Vaevalt on see kõik eestlaste joodud. Soome Alko hinnang on, et turistid viivad aastas Eestist Soome 150 Alko kaupluse jagu jooke. See on märkimisväärne number ja siinne maksutõus võib ju panna eestlased Lätist jooke ostma. Nii läheksid müügi- ja maksutulud lõunanaabritele.

"Mis on FIDIC ja kuidas seda kasutada

Loe järgmisest täiendusest!

Epp Lumiste
advokaadibüroo Aivar Pilv
vandeadvokaat

Tambet Laasik
advokaadibüroo Aivar Pilv
vandeadvokaat

Lepingute käsiraamat
www.kasiraamat.ee

Lepingute käsiraamatut koostab
ADVOKAADIBÜROO AIVAR PILV
AIVAR PILV LAW OFFICE
Üle 20 aasta usaldusväärset õigusabi

Äripäeva käsiraamat
Tellimisinfo telefonil 667 0099

TÕUSJA
Saksa tööstuskontserni esimese kvartali tulemused ületasid tublisti ootusi.

LANGEJA
Euroopa suuruselt teine odavlennufirma teatas käibe langusest.

ÄRIPÄEV 27. jaanuar 2016
toimetaja Fredy-Edwin Esse, tel 667 0171, e-post fredy-edwin.esse@aripaev.ee

INVESTEERIMINE

Presidendivalimiste aasta pole aktsiatele parim. Tõus jääb keskmisele alla

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Aktsiaturgude seoseid kõikvõimalike sündmuste ja veidrustega on uuritud aastakümneid ja sügavuti. Selgub, et USA presidendi valimise aasta pole parim aeg aktsiaid omada.

Palju on uuritud, kuidas aktsiaturud valimiste aastal ning ka neile eelnevatel ja ka järgnevatel aastatel käituvad. Teemat on süvitsi uurinud näiteks The Stock Trader's Almanac ja selle asutaja Yale Hirsch.

Hirschi sõnul on aktsiaturud otseselt seotud majandusega, kuigi tahaksime selles tihtipeale kahelda. Ta leidis, et USA presidendivalimistel on alati märkimisväärne mõju majandusele ja aktsiaturgudele. Huvitava asjaoluna leidis ta, et sõjad, majanduslangused ja karuturud algavad tavaliselt presidentuuri esimeses pooles ja pulliturud teises.

Tõenäoliselt tuleneb see asjaolust, et investorid on juba ametis oleva presidendi retoorikaga harjunud, oskavad paremini prognoosida seadusandlikke ja majanduslikke mõjusid ja eeldavad paremaid äritingimusi ja suuremaid kasumeid. Pärast valimisi on ebakindlus suurem.

2004. aastal avalikustatud kirjutises leidis Hirsch, et alates 1942. aasta aprillist kuni 2002. aasta oktoobrini oli 15 aktsiaturu tsüklit, mis vältasid keskmiselt neli aastat. Kui panna need kõrvuti USA presidentide ametiaegadega, selgub, et 16 karuturu põhja saabus presidendi esimesel ametiaastal, 12 teisel, üks kolmandal ja mitte ühtegi neljandal. Keskmiselt leidis karuturu põhi aset 1,87 aastat pärast presidendi ametisse astumist ehk umbes Kongressi valimiste ajal.

Kuidas vältida langevaid turge? Tõstatub huvitav küsimus – kas vaid presidendi ametiaja teises pooles investeeriv investor suudab vältida langevaid turge?

Graziadio Business Review's ilmunud teadusartiklis koostas Marshall Nickles kaks hüpoteetilist investorit. Investor A investeeris S&P 500 indeksisse alates 1952. aastast, kui USA valitsus hakkas aktiivsemalt majanduses osalema, 1000 dollarit vaid presidendi ametiaja viimaseks 27 kuuks. Raha võttis ta välja valimiste aasta 31. detsembril.

Investor B seevastu investeeris vaid presidendi ametiaja esimese 21 kuu jooksul ja võttis raha välja teise aasta 30. septembril. Aastaks 2000 oli investor A portfell kasvanud 72 701 dollarile ja ta ei kaotanud raha mitte ühelgi perioodil. Investor B investeering hoopis kahanes 36%, 643 dollarile.

See trend jätkus ka George W. Bushi esimesel ametiajal, kus S&P 500 indeks tegi üllatuslikult (või mitte) põhja peaaegu täpselt murdekohas ehk 2002. aasta oktoobri alguses.

> **Kõigi nende analüütikute numbrid näitavad, et valimiste aasta on kehvem kui ajalooline keskmine, kuid mitte märkimisväärselt.**

Kolme viimase presidentuuri jooksul pole härra Hirschi teoreem aga paika pidanud. Bushi teise ja Barack Obama mõlema ametiaja esimese 21 kuu jooksul tõusis S&P 500 vastavalt 10,8%, 26,3% ja 38,3%. Seevastu Bushi teise ametiaja teine pool lõppes finantskriisiga ja Obama teise ametiaja teise poole senine tootlus alates 2014. aasta 1. oktoobrist on –4,8%.

Faktid tõestavad kõik. Kogu selle teema kohta on üsna palju üksteisele vastu rääkivat statistikat. Mulle meenub ühe targa mehe tsitaat: "Sa võid kasutada fakte, et tõestada asju, mis on isegi pealiskaudselt tõesed."

Deutsche Bank kirjutas 2016. aasta väljavaates, et valimiste aasta pole aktsiatele parim, sest alates 1960. aastast on neil aastatel S&P 500 tõusnud 6,5%, võrreldes tavapärase 7,9% tõusuga. Kui 2008. aasta välja jätta, edestab valimiste aasta 9,1% keskmine tootlus ajaloolist 8,8% tootlust kõigil aastatel.

S&P Capital IQ võrdleb andmeid alates 1948. aastast ja leidis, et valimiste aastal on S&P 500 tõusnud keskmiselt 6,1%. Kõigi aastate peale kokku on S&P 500 tõusnud keskmiselt aga 8,8%. Hea uudis on aga see, et alates 1948. aastast on 76% valimiste aastatest lõppenud tõusuga, samas kui kõigi aastate arvestuses on seda juhtunud 71% juhtudest.

BMO Capital Marketsi mullu avaldatud 2016. aasta väljavaade on aga üks huvitavamaid. Nende sõnul lõpetab S&P 500 tänavu 2100 punkti peal (indeks on 25. jaanuari seisuga 1877 punkti juures), kuid aasta esimeses pooles toimub märkimisväärne korrektsioon, mis võib indeksi viia 1800 punktile.

BMO läks numbreid võrreldes tagasi koguni aastasse 1928 ja leidis, et valimiste aastal on S&P 500 indeksi keskmine tootlus olnud 7% ja kõigi aastate peale kokku keskmiselt 7,5%.

Kõigi nende analüütikute numbrid näitavad, et valimiste aasta on kehvem kui ajalooline keskmine, kuid mitte märkimisväärselt.

BMO leidis veel, et aastatel, mil tuleb valida päris uus president, on S&P 500 kukkunud keskmiselt 4%. Niisugune olukord on ka tänavu, sest president Barack Obama kolmandaks ametiajaks kandideerida ei saa.

NUMBER

11%

suurust tõusu prognoosib Goldman Sachs tänavu S&P 500 aktsiaindeksile.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisandub lepingus ka käibemaks.

Nord Pool Eesti
28,86 +2,01% ▲

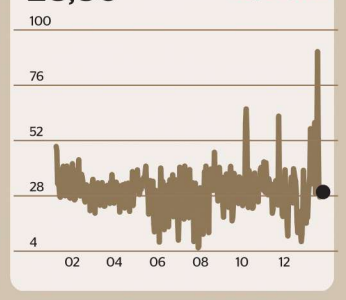

VALUUTA

Euroopa Keskpanga negatiivne intressimäär survestab eurot nõrgemaks.

EUR/USD
1,0837 +0,20% ▲

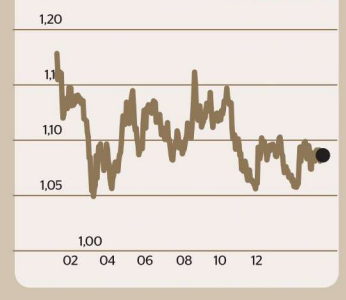

INTRESS

Euribor on EKP sammude tõttu olnud tugevas languses.

Euribor 6 kuud
-0,077% -0,003 ▼

Tasub teada
Moody'se eksimatu ennustusmasin

Moody's Analytics on üheksa järjestikust USA presidenti õigesti ära arvanud. Keerukas ennustusmudelis on palju andmeid, mis mõõdavad iga osariigi majanduslikku olukorda, võttes arvesse majapidamiste sissetulekuid, kinnisvarahindu ja isegi bensiini hinna muutust. Arvesse lähevad ka iga maakonna poliitilised eelistused. Viimati oli Moody's lausa jahmatavalt täpne. 2012. aastal ennustas mudel täpselt iga osariigi valimistulemuse ja valijate häälte arvu. **Eelmise suve lõpus** avalikustas Moody's värske ennustuse, mille järgi läheb seekord tõeliseks rebimiseks. Lõpuks peaks võitma demokraadist kandidaat, kuid seda kõigest kahe valijatekogu häälega. Presidenti valib 538 valijatekogu liiget.

6,1%

keskmiselt on alates 1948. aastast tõusnud valimiste aastal S&P 500 indeks, kõikide aastate peale kokku aga keskmiselt 8,8%, näitavad S&P Capital IQ andmed.

← **VABARIIKLASTE** presidendikandidaat, multimiljardär Donald Trump on palju tähelepanu päevinud oma teravate sõnavõttudega. FOTO: EPA

Pane tähele
Keda aktsiad soosivad?

aasta	S&P 500 tootlus, %	presidendikoha võitnu
1976	19,1	demokraat
1980	25,7	vabariiklane
1984	1,4	vabariiklane
1988	12,4	vabariiklane
1992	4,4	demokraat
1996	20,2	demokraat
2000	-10,1	vabariiklane
2004	8,99	vabariiklane
2008	-38,4	demokraat
2012	13,4	demokraat
2016*	-8,1	pole teada

* seisuga 26.01

ALLIKAS: BLOOMBERG

RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius % keskmiselt kuu jäägilt	jooksev hoius % kuu püsijäägilt	tähtajaline hoius % 1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank		0,00	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,60/1,60	0,70/1,70	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,00	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	200
Citadele Pank	-	-	-	-	-	0,05	0,1	0,70	1,0	1,40	150
Versobank	0,01	0,01	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,20	1,50	1,80	350
DNB	0,10 (7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,01	0,02	0,03	0,10	0,50	0,80	1,10	1,20	100/200 (4)
BIGBANK		-	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	-	-	0,60	0,90	1,20	1,50	2,00	2,25	500

tähtajaline hoius %, USD

pank	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	1,00	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,1	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,10	0,10	0,20	0,50	0,70	0,90	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

reklaam

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimiväärtus	emissiooni maht
Cofi (Inbank)	EE3300110584	29.09.2014	15.09.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Dental Invest Estonia	EE3300110451	19.12.2013	27.11.2015	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	1 980 000
IuteCredit Europe A5	EE3300110725	15.09.2015	15.09.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	506 000
JPFinance	EE3300110758	15.10.2015	15.04.2018	13,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	2 000 000
Uvic	EE3300110493	13.02.2014	28.02.2016	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	795 000

REDGATE CAPITAL

BÖRS

Tallinn 26.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,060	-1,85	40	5,0	14,2%	0,71	0,9%
Baltika	0,300	-0,33	900	-	-14,7%	1,39	0,0%
Ekspress Grupp	1,200	-1,64	2 147	9,2	8,2%	0,76	3,3%
Harju Elekter	2,520	0,00	-	12,9	5,9%	0,76	6,0%
Merko Ehitus	7,780	1,04	1 331	13,4	7,8%	1,05	8,2%
Nordecon	1,000	0,00	-	22,5	3,9%	0,89	3,0%
Olympic EG	1,750	0,00	30 309	11,1	22,0%	2,43	5,7%
PRFoods	0,362	0,00	-	-	-2,0%	0,39	82,9%
Pro Kapital Grupp	2,180	0,00	-	5,2	26,5%	1,37	0,0%
Silvano FG	1,240	0,00	17 401	6,3	16,6%	1,04	24,2%
Tallink Grupp	0,840	-1,18	14 202	8,2	8,8%	0,73	2,4%
Tln Kaubamaja	6,710	-0,15	18 592	12,8	12,3%	1,57	6,0%
Tallinna Vesi	13,400	-1,47	171 988	13,5	22,8%	3,08	6,7%
Trigon PD	0,500	0,00	-	-	10,4%	0,93	0,0%
Skano Group	0,737	-6,23	369	-	-28,9%	0,63	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Helsingi 26.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,11	0,65	17,3	2,6	3,9
Citycon	2,21	1,28	12,7	0,9	6,3
Elisa Comm.	34,14	-0,58	22,9	6,3	3,9
Finnair	5,34	-0,93	-	1,2	-
Fortum	13,80	1,10	38,6	0,9	-
HKScan	3,56	-2,20	25,4	0,5	13,8
Kesko	36,05	0,87	37,2	1,7	4,2
Neste Oil	28,17	-0,91	-	2,5	2,3
Nokia	6,68	0,53	-	2,7	-
Olvi	21,35	0,80	21,1	2,4	3,0
PKC Group	13,92	-0,43	-	2,3	5,0
Stockmann	6,58	0,77	-	0,5	-
Stora Enso	7,41	0,54	-	1,2	-
UPM Kymmene	14,87	0,34	-	1,0	4,7
YIT	4,71	2,93	11,0	1,1	3,8

Riia 26.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,00	-1,38	-	0,4	-
Latvijas Gaze	9,86	0,00	10,7	0,7	-
Olainfarm	7,12	-1,52	8,3	1,2	-

Vilnius 26.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,54	0,00	-	3,1	5,1
City Service	1,670	0,00	10,2	0,8	-
Invalda	3,300	-1,49	-	0,8	-
Linas Agro	0,653	0,31	11,9	0,6	-
Panevezio Statybos	0,893	-2,40	-	1,4	-
Siauliu Bankas	0,291	-0,68	4,4	0,6	-
Snaige	0,283	1,07	-	1,2	-
TEO LT (Telekomas)	0,997	0,10	18,0	2,6	6,8

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲
9,2644

EUR/RUB ▼
86,7725

Austraalia dollar	AUD	1,555	Singapuri dollar	SGD	1,550
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,761
Hiina jüaan	CNY	7,131	Šveitsi frank	CHF	1,101
Hongkongi dollar	HKD	8,450	Taani kroon	DKK	7,462
India ruupia	INR	73,580	Tai baat	THB	38,865
Jaapani jeen	JPY	128,220	Tšehhi kroon	CZK	27,021
Kanada dollar	CAD	1,541	Türgi liir	TRY	3,270
Korea won	KRW	1303,820	Ungari forint	HUF	312,730
Norra kroon	NOK	9,486	USA dollar	USD	1,084
Poola zlott	PLN	4,494			
Rumeenia leu	RON	4,535			

BÖRSIKAUBAD

Kütused 26.01

USD	
Nafta IPE, bbl	30,96
Nafta NYMEX, bbl	30,65
Mootoribensiin, t	374,00
Diislikütus, t	277,50
Kerge kütteõli, t	270,50
Masuut (1% väävel), t	136,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,172

Põllumajandus 26.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	116,65
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	419,40
Kakao NYBOT, USD/t	2810,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	110,30
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	362,75

Värvilised metallid 25.01

USD/t	
Alumiinium LME	1481
Vask LME	4455
Plii LME	1633
Nikkel LME	8610
Tina LME	13600
Tsink LME	1517,5

Väärismetallid 26.01

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1111,10
Plaatina NYMEX	867,85
Pallaadium NYMEX	499,45
Hõbe COMEX	14,38

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Äripäev
kinnisvarauudised.ee

ÄRIPÄEVA
KINNISVARAKONVERENTS 2016

. . . klientide, investorite, ehitajate, arendajate ja vahendajate kohtumispaik.
10. veebruaril 2016 Sokos Hótel Viru konverentsikeskuses

I SESSIOON: EESTI KINNISVARATURG EUROOPA, PÕHJAMAADE JA BALTIKUMI TURGUDE TAUSTAL

9.30 **Ärikinnisvara võrdlev analüüs ja märgid, mida tähele panna aastal 2016**
Deloitte Eesti partner ja vandeaudiitor **Veiko Hintsov**

10.00 **Elukondliku kinnisvara võrdlev analüüs ja prognoos aastaks 2016**
Uus Maa kinnisvarabüroo analüütik **Igor Habal**

10.30 **Äripäeva uuring: kelle käes on Eesti maa?**

10.45-11.15 Networking: igal osalejal on võimalik leppida kokku ärikohtumisi arendajatega, rahastajatega, ehitajatega, kinnisvara ostjate ja müüjatega.

II SESSIOON: ARENDUSPROJEKTID, MIS LOOVAD TRENDE

11.15 **Kuhu liigub linna süda?**
Rotermanni kvartali juht **Martin Ühtegi,**
Mainor Ülemiste AS nõukogu liige **Andrus Kaldalu**
Tallinna peaarhitekt **Endrik Mänd**

11.45 **Palju maksavad emotsioonid?**
Endover Kinnisvara turundusosakonna juht **Kristel Laud**

12.15 **Palju maksab energiasääst?**
Energiasäästlike arenduse eestvedaja **Kristjan-Thor Vähi**

12.45-13.45 lõuna

III SESSIOON: TRENDID, MIS LOOVAD ARENDUSPROJEKTE

13.45 **Rail Baltic: milliste piirkondade kinnisvara hinnad võivad tõusta või langeda?**
Rail Balticu planeeringute peaspetsialist **Andres Lindemann**

14.00 **Tallinn-Helsingi tunnel: milline on hetkel realiseerumise tõenäosus?**
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna juhataja **Kaupo Reede**

14.15 **Riik ja kinnisvara**
Äripäev esitas Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ja Riigi Kinnisvara AS-le kolm küsimust:
Milline on riiklik tellimus aastal 2016?
Mida plaanitakse sotsiaalmajadega?
Milline on lahendus pagulaskorteritega?

14.45-15.15 Networking: igal osalejal on võimalik leppida kokku ärikohtumisi arendajatega, rahastajatega, ehitajatega, ostjate ja müüjatega.

IV SESSIOON: PANE TÄHELE!

15.15 **Uus raha kinnisvaraturul: ühisrahastusprojektid**
Crowdestate juht **Loit Linnupõld**

15.45 **FILM: maksuametniku külaskäik**
Mis juhtub, kui maksuametnik koputab ühel hommikul ettevõtte omanduses oleva korteri uksele...

16.00 **Pettused kinnisvaraturul, millest tasub teadlik olla**
Advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat **Urmas Ustav**

16.20 **Äripäeva uuring: mida räägivad kinnisvaraarendajate ja vahendajate finantsaruanded?**

16.50 Konverentsi lõpetamine

VIIMASEID PÄEVI SOODUSHINNAGA!

Osalustasu kuni 31. jaanuarini 249 + km (km-ga 298,80), tavahind 299 eurot (km-ga 358,8)

Registreerimine: saatke osaleja ja ettevõtte andmed registreerimine@aripaev.ee või helistage registreerimiskeskusesse tel 667 0411
Info ja programm: www.kinnisvarauudised.ee

Elektroskandia Estonia · KREDIIDIINFO AN EXPERIAN COMPANY · Green Fuel Energy Energia, mis teenib tulu · ENERGOGEN

Kui soovite tutvustada enda ettevõtet Kinnisvarakonverentsil, siis võtke ühendust **Marjen.Vosujalg@aripaev.ee**

TARBIJAKÄITUMISE AASTAKONVERENTS 2016

19.02.2016
Kaval Antsu talu, Tallinnas

KUIDAS MÜÜA ERINEVATELE TARBIJASEGMENTIDELE ROHKEM?

Kuidas müügikeskkond mõjutab tarbijate ostuotsuseid?
Rootsi Lundi Ülikooli kaubanduse uuringute professor **CECILIA FREDRIKSSON**

Kuidas tarbijate ostuandmete ajaloo abil tuleviku käitumist prognoosida?
Erply tegevjuht **KRISTJAN HIIEMAA**
ja New Base juht **RAUL LEPPIK**

Millised on laste tarbija-käitumise eripärad?
Kaubamaja Lastemaailma kaubandusjuht **KÄTLIN HÄNINEN**

Välisturistide tarbijakäitumise eripärad
(esineja kinnitamisel)

Kuidas paremini mõista Soome tarbijaid?
Tartus elav Soome kirjanik **MIKA KERÄNEN**

Mis paneb noori ostma?
Tallinna Ülikooli sotsioloog **KATRIN TIIDENBERG**

Mida trendikad inimesed (osta) tahavad?
Ajakirjanik ja Kahvliahvi kokaraamatu autor **MERLE LIIVAK**

Täpsem info konverentsi kohta **www.kaubandus.ee**

Konverentsi soodushind kuni 11. veebruarini 199 eurot (km-ga 238,80).
Täishind 269 eurot (km-ga 322,80).
Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib allahindlus 5%.

Lisainfo ja registreerimine:
Maarit Eerme, telefon 514 4884,
e-post maarit@kaubandus.ee

Äripäev Kaubandus.ee

ÄRIPÄEV 27. jaanuar 2016
toimetaja Juhan Lang, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Ä FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Avaron Areneva Euroopa Fond D, EUR	12,01	11,77	11,77	9,86	-8,12	-7,82	3,84	1,94	40 576 394
Avaroni Privaatportfell B, EUR	15,64	15,64	15,64	2,72	-1,20	2,02	5,38	5,03	10 312 485
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,93	12,93	12,93	4,07	-0,78	4,35	7,05	-	7 146 943

Compensa Life

22.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Balti Kasvuportfell, EUR	-	-	1,51	-	-4,10	1,90	3,80	2,60	6 937 992
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	12,27	-	0,00	-0,30	1,20	2,30	912 905

Kasvuporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015. Võlakirjaporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015.

Danske Capital AS

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Danske Pension 25, EUR	1,03	1,04	1,04	4,72	-2,03	-2,67	2,65	2,48	13 519 369
Danske Pension 50, EUR	1,23	1,24	1,24	6,86	-3,37	-3,61	3,57	2,59	211 677 682
Danske Pension Intress, EUR	0,91	0,92	0,92	1,52	-0,02	-0,48	1,58	2,29	4 698 796
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,62	1,66	1,64	9,34	-5,80	-5,08	5,40	3,80	4 524 894
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,78	0,80	0,78	2,13	-0,23	-1,30	1,11	1,92	523 826

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

LHV Varahaldus

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,50	1,51	1,51	3,16	-1,13	1,97	3,04	2,75	349 072 890
Pensionifond M, EUR	1,20	1,21	1,21	2,25	-0,12	2,01	2,94	3,35	49 708 894
Pensionifond S, EUR	1,25	1,26	1,26	1,92	0,40	-0,08	2,22	3,31	52 667 872
Pensionifond XL, EUR	1,30	1,31	1,31	3,52	-1,36	2,60	3,62	2,96	84 903 578
Pensionifond XS, EUR	1,17	1,18	1,18	1,71	0,35	0,15	2,50	3,62	17 591 428
Täiendav Pensionifond, EUR	1,48	1,49	1,49	3,59	-1,44	4,45	4,71	3,61	7 451 780
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,52	9,61	9,61		-16,10	-28,82	3,15	4,75	9 847 078,78
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,31	8,39	8,39	12,33	-8,96	-2,35	0,09	-1,64	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,31	5,36	5,36	12,33	-8,95	-2,35	0,09	-1,64	1 355 708

Mandatum Life

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	116,22	115,64	115,64	-	-2,45	-3,19	0,68	-	-
Konservatiivne, EUR	114,62	113,49	113,49	-	-0,97	-3,86	0,84	-	-
Tasakaalustatud, EUR	114,94	113,24	113,24	-	0,20	-4,42	1,11	-	-
Progressiivne, EUR	111,04	108,86	108,86	-	1,21	-5,05	1,63	-	-
Agressiivne, EUR	120,51	118,15	118,15	-	1,52	-5,87	3,08	-	-
Investeerimisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	145,16	144,44	144,44	-	-0,80	-1,60	1,37	2,56	-
Mandatum Life Nordic High Yield Abs, EUR	90,44	89,99	89,99	-	-11,97	-12,01	-	-	-
Mandatum Life Convertible, EUR	101,97	101,46	101,46	-	-2,63	-5,37	-	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	125,44	122,98	122,98	-	-0,12	-7,01	-	-	-

Nordea Pensions Estonia

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,01	1,02	1,02	6,56	-3,61	-4,23	3,2	3,2	166 610 996,46
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,84	0,85	0,85	9,76	-5,24	-4,95	4,14	3,48	19 092 117,87
Nordea Pensionifond B, EUR	0,93	0,94	0,94	4,27	-1,68	-3,41	1,59	2,67	19 460 543,58
Nordea Pensionifond C, EUR	0,86	0,87	0,87	2,15	0,3	-0,83	2,13	2,82	12 730 767,68
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,29	1,32	1,30	11,87	-7,21	-6,66	5,59	4,18	7 437 998,21
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,76	0,77	0,76	3,96	-1,3	-2,31	2,57	0	1 668 679,24

AS SEB Varahaldus

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Energiline Pf, EUR	0,783	0,791	0,791	9,35	-4,70	-6,04	2,59	1,13	32 959 288,44
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,892	0,901	0,901	1,83	-0,29	-1,85	-0,30	1,18	57 538 155,45
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,829	0,838	0,838	5,51	-2,14	-5,58	0,32	1,00	21 211 789,43
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,993	1,003	1,003	6,93	-3,19	-5,50	1,57	1,32	404 148 734,18
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,997	1,017	1,007	11,10	-6,42	-7,32	3,62	1,64	16 964 939,00
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,162	1,185	1,173	5,60	-2,04	-5,32	1,12	1,36	13 972 923,52

ASi SEB Pank vahendatavad fondid

25.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,59	1,59	1,59	2,1	-0,31	-2,03	2,07	3,82	287 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	113,872	115,011	113,872	5,75	-1,18	-2,68	2,86		896 500 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	111,607	111,607	111,607	3,19	-0,25	-1,1	2,13		1 794 400 000,00
SEB Strategy Growth Fund	116,564	117,730	116,564	11,96	-4,4	-9,44	3,51		367 200 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	115,066	116,217	115,066	8,6	-2,38	-5,86	3,52		624 400 000,00

Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.10.2015.

Fondivalitsejad

Avaron Asset Management Narva mnt 7D, B-korpus, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
AS GA Fund Management Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS GILD Property Asset Management Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com www.gildrealestate.com
AS SEB Varahaldus Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
Danske Capital AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee

Maaklerifirmad

Compensa Life Vienna Insurance Group SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402
Versobank AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
Danske Bank Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB Enskilda Equities Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802
Mandatum Life Insurance Baltic SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

Ehitusuudised.ee
Värsked uudised ehitus- ja kinnisvarasektorist

Äripäev
Nr 18 (5378) 27.01.2016

ISSN 1406-2585

TEGIJA TURUL

Joe Kaeser:
Hiinat materdatakse põhjuseta.

Saksa tööstuskontserni Siemens juht kinnitas, et Hiina majanduse olukord on palju parem kui see, mis mulje inimeste jutust jääb.

OMX TALLINN
52 nädalat
Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Minu portfelli tõehetk on tulekul

Portfell
Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus
-0,23%

väärtus
233 426 €
26% raha
74% aktsiad

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

aktsiate päevane muutus, protsentides

Statoil	1,41
Apple	0,56
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,53
Microsoft	0,33
iShares Europe Stoxx 600	0,27
Olympic EG	0
Apranga	0
Volkswagen	-0,08
Leroy Seafood	-0,31
Tallink	-1,18
Tallinna Vesi	-1,47

Viimased tehingud
ostis: 14. jaanuaril 285 Statoili aktsiat hinnaga 100,50 Norra krooni aktsia. Tehingusumma oli 28 642,50 NOKi ja komisjonitasu 134,40 NOKi.
ostis: 5. jaanuaril 19 Volkswageni aktsiat hinnaga 130,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 2485,2 eurot. Swedbanki vahendusel tehtud tehingu teenustasu oli 14,06 eurot.

Sinu arvamus
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

> **Olen vähemalt esialgu turge mitmekordselt löönud.**
> **investor Toomas**

Elmise tulemuste hooaja võtsin kokku bravuurika avaldusega, et minu portfelli ei võta ussi- ega püssirohi, ent alanud neljanda kvartali tulemuste hooaeg teeb siiski meele rahutuks. Seda enam, et vaevalt sai 2016. aasta pihta hakata, kui aktsiaturud üle maailma kukkusid, nagu homset polekski. USA börsi jaoks oli 2016. aasta algus koguni halvim start pärast suurt depressiooni. Ehkki keegi ei oska öelda, kas, ja kui, siis mis mahus langus jätkuda võiks, ollakse selle tekkepõhjustes siiski valdavalt üksmeelel.

Nii paistabki mulle meediapildi ja pankade analüüside põhjal, et maailmamajanduses polegi ühtki probleemi, millele ei saaks põhjenduseks tuua nafta hinna pöörast langust, Hiina majanduse aeglustumist või viidata keskpankade lõpukorral püssirohule. Häda on aga selles, et selle teadmisega pole minusugusel väikeinvestoril suurt midagi peale hakata.

Vaatasin krahhi nõutult pealt. Saan küll kaks kätt taskus pealt vaadata, kuidas nafta hind täna 10% võrra kukub ja homme sama võrra tõuseb, vedades ühtlasi enda järel üles-alla tervet plejaadi aktsiaid, kuid pikaajalise seisukoha kujundamine sedavõrd volatiilses keskkonnas on erakordselt keeruline. See on ka põhjus, miks ma olen vähemalt esialgu rapsimist vältinud ja jäänud enda pikaajalisele strateegiale truuks.

See tähendab, et ma püüan end tagasi hoida emotsioonide ajel aktsiate ostmisest ja müümisest ning ei loobu väärtpaberitest, mille hind langeb, kuid potentsiaal säilib. Mis aga ei tähenda, et ma oma positsioonidest ilmtingimata kümne küünega kinni hoian ning kui investeerimisotsus paistab mulle tagantjärele vale, on mul müügi sooritamiseks PIN-kalkulaator käeulatuses.

Olen mõttes viimast korrektsiooni isegi tänanud, sest see oli minu portfelli jaoks omamoodi lakmustest, mis näitas kätte aktsiad, kus võiks esimeses järjekorras kasumi võtmisele mõelda. Üsna suure amplituudiga kõikusid näiteks Microsofti ja Apple'i positsioon, samal ajal kui suurepärane dividendiaktsia Leroy Seafood tagas rahuliku une ka börsipaanika haripunktis.

Praegu paistab portfell kuulikindel. Kokkuvõttes on minu portfell alates aasta algusest langenud 2,6% võrra ning paberil olen vähem kui kuuga ligi 6000 euro võrra vaesemaks jäänud. Nii USA aktsiate käekäiku peegeldav S&P 500 börsiindeks kui ka Euroopa börside vereringet peegeldav Stoxx Europe 600 indeks on samal ajal eurodes arvestatuna langenud ligi 8,1%. Seega olen vähemalt esialgu turge mitmekordselt löönud.

Et makrokeskkonna mõjudega paistab portfell praegu üsna kenasti toime tulevat, pöörangi alanud tulemuste hooajal tähelepanu pigem üksikutele positsioonidele. Kuna üldine trend turgudel kisub endiselt järjekindlalt allapoole, siis nigelate majandustulemuste korral ma kasumivõtmisega pikalt viivitada ei kavatse.

Kalender
Toomase portfellis olevate firmade tulemused avalikustatakse

26. jaanuar	Apple
28. jaanuar	Microsoft
29. jaanuar	Tallinna Vesi
4. veebruar	Statoil
23. veebruar	Leroy Seafood
25. veebruar	Olympic Entertainment Group
29. veebruar	Berkshire Hathaway
29. veebruar	Tallink Grupp
29. veebruar	Apranga
10. märts	Volkswagen

ALLIKAS: BLOOMBERG

TERROR
Lennuaktiivsus langes Pariisi sündmuste tõttu

Euroopa suuruselt teine odavlennufirma easyJet teatas, et seoses reisijate turvatunde vähenemisega on vähenenud ka lennuaktiivsus. Kuigi aasta kokkuvõttes suutis easyJet prognoosid täita, olid 2015. aasta viimased nädalad lennuaktiivsuse poolest varasemast tagasihoidlikumad. Novembri terrirorirünnakutes tapeti Pariisis 130 inimest, tegu on maailma ühe enimkülastatud linnaga. Samuti vähenesid reisid Egiptusse pärast oktoobri lennukatastroofi Egiptuse kohal.

Eelmises kvartalis vähenes easyJeti käive ühe istekoha kohta 3,7 protsendi võrra ja 2 protsenti käibe langusest sattus just Pariisi-järgsete sündmuste aega. Kogu finantsaasta kulges easyJetile siiski soodsalt, maksueelseks tuluks kogunes 738 miljonit naela. Osa kasumist läheb ka odava kütuse arvele.

PANE TÄHELE

Hiina börs kukkus järsult. Shanghai Composite'i indeks lõpetas teisipäevase kauplemispäeva 6,4 protsenti madalamal.

Kulla hind tõusis. Kulla hind tõusis eile aasta kõrgeimale tasemele, 1115,08 dollarile untsist.

McDonald's kasvatab taas müügitulu. McDonald'si värske kasumiraporti kohaselt olid ettevõtte müügitulemused oodatust paremad.

Loe veebist
Värsked börsiuudised
www.aripaev.ee/bors
Turgude ülevaade
investor.aripaev.ee

TOOTMISJUHTIMISE KOOL

Äripäeva Akadeemia

UUS LEND

Toimub ajavahemikul
2. märts 2016 - 15. juuni 2016

MOODULID:
I moodul – **2.03.2016** ORGANISATSIOON. Innustava juhtimiskultuuri loomine.
II moodul – **23.03.2016** PROTSESSID. Lihtsad ja efektiivsed tööriistad tööprotsesside täiustamiseks.
III moodul – **13.04.2016** RESSURSID. Masinate ja seadmete suutlikkuse kasvatamine.
IV moodul – **4.05.2016** TARNEAHELA KVALITEET. Tegelikku konkurentsieelist loov kvaliteedijuhtimine.
V moodul – **25.05.2016** Sinu ettevõtte tootlikkuse parendamine – METOODIKAD PRAKTIKASSE.
VI moodul – **15.06.2016** MUUTUSTE ELLUVIIMINE. Edulugude tutvustamine.

KOOLITAJA
JARI KUKKONEN

Koolitusprogrammi hind **2399 eurot** + km

Info ja registreerimine: **Inge Lauri,** telefon **667 0212**, e-post **inge.lauri@aripaev.ee**

Äripäev